

**Institutiones chirurgiae rationalis tum medicae tum manualis in usus
discentium / [Johann Zacharias Platner].**

Contributors

Platner, Johann Zacharias, 1694-1747.
Krause, C. C.

Publication/Creation

Lipsiae : C. Fritsch, 1783.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/g7k4zk86>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

7
IO. ZACHE PLATNERI
D. ET PROF. MED. LIPS

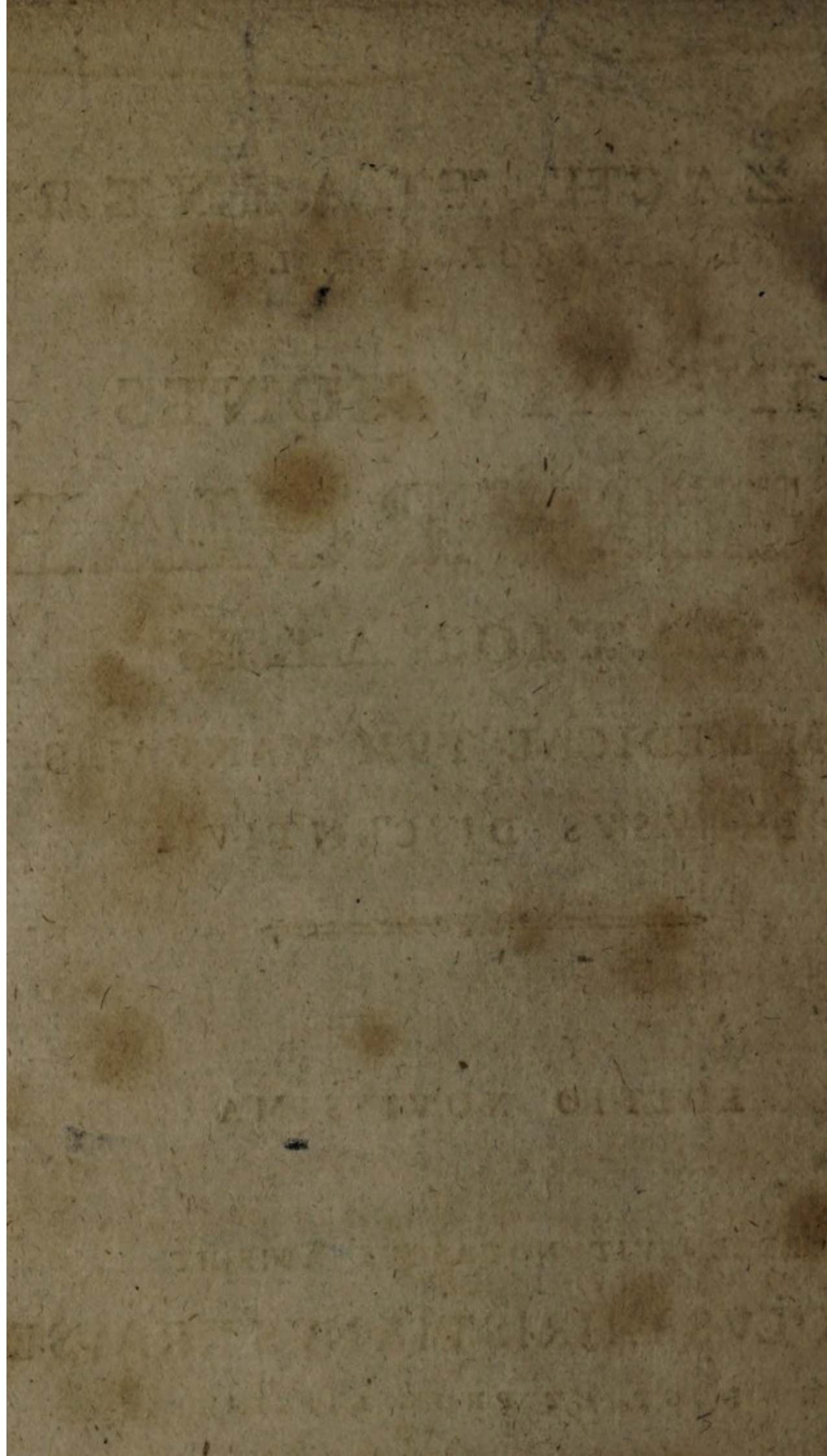
INSTITVTIONES
CHIRVRGICAE
RATIONALES

TVM MEDICAE TVM MANVALIS
IN VSVS DISCENTIVM

EDITIO NOVISSIMA

RECENSUIT NOTASQUE ADIECIT
CAROLVS CHRISTIANVS KRAVSE
MED. DOCT. ET PROF. LIPSIENSIS

LIPSIÆ
isu
SVMTIBVS CASPARI FRITSCH
MDCCLXXXIII.

PRAEFATIO
EDITORIS

Non heri aut nudius tertius est, ex quo
CASPARVS FRITSCHIVS, Bibliopola apud
nos non minus honestus quam nobilis
et elegans, abs me vehementer etiam atque
etiam petiit, vellem institutionum chirurgiae
ab IOH. ZACHAR. PLATNERO olim conscripta-
rum, tertium quondam edendarum curam in
me suscipere, eamque ita agere, vt, quae post
tempora editionis prioris aut inuenta aut in
melius mutata sint, in arte chirurgica, nisi
omnia, praecipua saltem, adiungerentur. Ego
vero, tanti laboris difficultates perspicuens,
desiderio illi, quantumuis aequo et honesto,
satisfacere diu multumque dubitavi. Etenim
haec pars artis salutaris, et profectu efficacior
et factu difficilior, aetate nostra habuit incre-
menta tanta, quanta maxima. Quae, per in-
numerabiles libros sparsa, si quis velit collige-
re, et in vnum quasi corpus doctrinae ita coa-
dunare, vt nihil omissum, nihil superuacuum
aut falsum adpersum esse videatur, is profe-

P R A E F A T I O

Et onus humeris imponi suis patitur graue
 admodum. Haec quidem difficultas est com-
 munis omnibus, qui in hoc scriptionis genere
 vires periclitari suas velint. Singularis vero
 et propria obiecta est ei, qui PLATNERI li-
 brum animaduersionibus augere secum animo
 constituit. Nisi enim puritatem ac perspi-
 cuitatem latini sermonis, a qua liber hic partem
 non minimam commendationis laudisque ha-
 bet, propius assequi studeat, laborem suum
 prae populari elegantia et cultu sermonis
 PLATNERI contemptum iri, certo praescire
 potest. Haec mecum animo reputans, et mo-
 dulo me metiens meo, sollicitationibus lauda-
 ti FRITSCHII diu restiti et usque, donec Ille,
 nisi ego manus admouere operi vellem, li-
 brum eum alii nemini concediturum, sed nul-
 lo ornatum augmento in vulgus tertia editio-
 ne editurum se esse serio asseueraret. Ad haec
 verba mutato consilio, operam meam libro
 platneriano commodaturum me esse pollici-
 tus sum, non quod ego tantum, quantum
 FRITSCHIVS, mihi tribuerem, sed quoniam in-
 tellegebam, librum non solum modo a nostra-
 tibus et Germaniae medicis, verum ab exteris
 quoque haecenus lectum laudatumque, ex ma-
 nibus

EDITORIS

nibus tironum breui post excussum iri, nisi a nouitate commendatio quaedam et gratia noua ipsi accesserit. Eum autem loco aliquo, haud vulgari aut infimo, ab exteris habitum esse, ne frustra dixisse videar, commemoranda est tum editio eius splendida illa, quae Venetiis A. MDCCXXXVII ex typographio. BAPTISTAE ALBRITII in forma quarta prodiit, et Auctoris Prolusionem de *chirurgia artis medicae parente* dissertationemque de *Fistula lacrymali* subiunctas habet; tum vero versio belgica A. MDCCCLXIV Amstelodami voluminibus in forma octaua duobus edita et inscripta: *Handleiding tot de chirurgie of Heelkonst etc. van den Heer I. Z. PLATNER, met veele nieuwe Anmerkingen verrykt door M. HOUTTUYN. Med. Doct.* Iteratis Fritschii precibus meisque ipsius cogitationibus victus atque compulsus cum de modo edendi libri et mecum ipse et cum illo deliberarem, magnae molis librum neque vsibus discentium neque facultatibus plerorumque accommodatum aptumve, neque adeo talem, qualem inscriptio promittit, fore facile perspeximus. Breuitati igitur studendum esse potissimum, attamen sic, ne fierem obscurus. Simne

PRAEFATIO EDITORIS

vtrumque an fortasse neutrum affecutus, penes
lectores aequos et intelligentes iudicium esto.
Si quis feuerior iudex, quod et nouum et vti-
le fuerit, subinde desiderari animaduertat, eum
rogo et obsecro, velit tum secum animo cogi-
tare, fieri non posse, quin in opere longo in-
terdum dormites; tum vero, humanae fortis et
libri inscriptionis memor, sperare, fore, vt di-
scentes meliora, desiderata, plura, edoceri a do-
ctoribus queant. Hoc si precibus meis de-
derit, oscitationibus etiam meis ignoscet, ne-
que ipse ad eas oscitabit, multo minus stoma-
chabitur. Ne vero, si quando ego librum
PLATNERI temeraui, error in eum refunda-
tur, animaduersiones, quae figuras has †, †† etc.
praefixas habent, a me esse profectas, ignorari
nolo. Scripsi Lipsiae in mercatu vernali
A. MDCCLXXXIII.

PRAEFATIO

I. Z. P L A T N E R I

In ea opinione me semper fuisse, profiteor, neminem ne illis quidem morbis, qui interiores corporis partes infestant, et quorum curatio a solis medicis requiritur, scienter ac perite mederi posse, nisi ea vitiorum genera, quae chirurgi sibi vindicant, habeat perspecta et pertractata. Quae enim in variis corporis sedibus extrinsecus ⁱⁿ incidunt, et quae oculis cernuntur, attrectatu sentiuntur, eadem fiunt in partium internarum viscerumque valetudinibus; non tam sensu in singulis morborum generibus, quam coniectura, ex collatis pluribus indiciis percipienda. Istorum autem morborum, quibus internae partes afficiuntur, natura, mutatio, euentus, omnisque curatio, quae vel artis beneficio fieri solet, vix aliter in notitiam venire potest, quam diligenti observatione vitiorum, quae chirurgiae auxilia desiderant, et omnium rerum, quae in horum decursu, atque varia curatione, incidere consueverunt. Hoc vel seuerioribus disceptatoribus ex facili posset probari, si iam considerationem in inflammationem intendere et demonstrare vellem, illam, si in externis sedibus orta fuerit, febrem mouere, qua, vel discutiatur, vel suppuratione finiatur, eamque, si male cedat, in gangraenam, scirrhum, vlcus, fistulam, carcinoma, degenerare. Morbi enim interiorum partium, qui ex iisdem conuersionibus nascuntur, nomine

P R A E F A T I O

ac sede magis, quam natura sua, ab his, quae extrinsecus fiunt, differunt. Quapropter omni tempore artem salutarem discantibus magnopere auctor fui, ut hanc vetustissimam eius partem, chirurgiam, cuius caeteroquin profectus euidentissimus est, diligenter excolerent, atque per eius notitiam ad recte medendi peritiam contenderent. Etiam inter caeteras artis disciplinas illam saepius discantibus, tum medicinae cultoribus, tum aliis, in hac vrbe chirurgiae operam dantibus, exposui, in eaque doctrina semper cum aliqua voluptate sum verisatus. Sed plures fortasse existimabunt, mancam fuisse hanc doctrinam, propterea, quod in hac vrbe satis idonea facultas experimentorum huius efficacioris, quae manu fit, medicinae faciendorum in valetudinariis non detur: in omni autem disciplina, quae non sola ratione atque intelligentia contineatur, sed vsu discatur, perficiaturque, vel maxime necessaria videantur experimenta. Per haec enim illam medendi rationem in valetudinariis disci posse, quae, cum aegrotantibus vario morbo conflictantibus affluentissima sint, magistros plerumque habeant peritiores, et qui multo vsu atque fere quotidiana exercitatione maiorem in secando dexteritatem sint consecuti, ut horum non solum institutione, sed etiam exemplo, proficere possint tirones. At enim vero, quanquam, si verum sine ambitione fatendum est, inficiari non possum, haec efficacioris medicinae experimenta apud nos non ita frequentia esse, haud tamen crediderim, ob id omnem harum rerum doctrinam
super-

superuacaneam esse, et inutilem. Nam altera illa chirurgiae pars, quam medicam vocamus, et quae, impositis medicamentis, plurimum praestat, quae etiam ad vulnera, a chirurgo facta, omnem victus et medicamentorum intus dandorum rationem dirigit, optime docetur ab iis, qui non solam anatomen norunt, sed, qui omnia, quae ad hominis, tum recte valentis, tum aduersa valetudine oppressi, naturam attinent, habent perspecta, nec medicamentorum, tum simplicium, tum varia aëte compositorum, facultates ignorant. Quam necessaria sit haec chirurgiae pars, illis obicurum non est, qui interdum aegros viderunt scalpello dextre et feliciter curatos, sed postea, vbi inflammatio concitata fuerat, sanguinis missione, vel neglecta, vel immoderatus facta, aut alienis a morbo medicamentis, aut cibo pleniori, potioneque valentiori, ad mortem praecipitados. Nihil commemoro de varii generis tumoribus, qui nec scalpellum, manumque, sed medicamenta, postulant, quibus id, quod intumescit, vel reprimendum, vel discutiendum, vel, si ad suppurationem spectat, digerendum, emolliendumque, est. Nam, si haec medicamenta, non diuersis illorum generibus, et variis etiam, quae in his curationibus sunt, temporibus, accommodantur, illa omnia exasperare, et saepe immedicabile malum afferre possunt, cum et alii tumores sint, qui, quod in se ipsis aliquid corrupti habent, veluti cancer, omnibus auxiliis, tum scalpello, tum medicamentis, irritantur. Quid?

P R A E F A T I O

tisque fiunt, magnum discrimen est. Sunt quaedam, quae, cum in iis multa genera atque tempora periculi sint, non, nisi usu atque longa exercitatione perdiscuntur, inter quas fere prima est, qua calculus ex vesica, si huic innatus est, educitur. Inter caeteras autem plures sunt, quae a quouis, cui partium, quibus succurrendum est, natura, et reliqua, aliunde cognita sunt, etiam nullo praeceunte magistro, ad aegrotantes possunt adhiberi. Et nemo ignorat, etiam inter Parisienses chirurgos, qui, prae aliis omnibus, docti et rerum suarum experti sunt, admodum paucos esse, qui, incisa vesica, calculum protrahere audeant. Nec ad illas arduas curandi vias, operationes vocant, aditus fieri potest sola imitatione magistri atque exercitatione, sed etiam vel maxime necessaria est notitia ipsius noxae, cui mederi volumus, et causarum, tum evidentium, tum abditarum, nec non omnium, quae incidere possunt. Parum saepe proficiunt tirones, qui hanc medicinae partem a magistris accipiunt, qui, usu tantum edocti, aliquando intra paucas horas omnem chirurgiae doctrinam exequuntur. Plurimum autem ab his illi discere poterunt, si, dum eos accedunt, animum accuratiori omnium illarum rerum notitia habeant praeparatum atque praecultum. Nihilominus tamen mihi, omnibusque, qui artem salutarem, in hac Academia, vel profitentur, vel discunt, in votis est, ut olim chirurgiae maior honos habeatur, et occasio nascatur, qua illa etiam apud nos in valetudinario per experimenta possit addisci. Sed vero, cur has Institutiones

I. Z. PLATNERI

iones scripserim, easque in lucem ediderim, iam paucis, Lector beneuole, accipies. Chirurgiam docenti defuit libellus, qui vtramque chirurgiam, tum medicam, tum manualement, dilucide et in compendio exponeret. Vt igitur discentes dictorum memoriam breui repetitione reficere possent, has theses conscripsi, quae postmodum ab his multoties transcriptae, et ob id etiam mendosiores factae, fuerunt. Has vero ita disposui, vt, ab inflammatione, quam cum plurimis noxis, et cum vulneribus etiam, quae a chirurgo fiunt, esse oportet, orsus, hac quasi manu ducente ad eius supra commemoratos effectus et ea, quae hos consequuntur, fuerim progressus, qui deinceps vulnorum, tumorum, vlcerum, et aliorum, varia genera, ossium etiam morbos, executus sum, et alia quaedam vitia addidi, quae singularem, quae manu fit, curationem postulant. Reliquorum enim morborum expositioni mox efficacior medendi rationem subiunxi, id quod vel ideo magis opportunum visum fuit, quod, si illae curationes, vel sic dictae operationes, seorsim traduntur, saepe necesse est, tironum animos ad memoriam iam alibi explicati morbi reuocare. Et nemo ignorat, doctrinae varietatem discantium animos quasi reficere, atque ad maiorem attentionem cogitationemque excitare. Commemoraui etiam optimos autores, praecipue eos, qui de morbis quibusdam, et variis eas curandi viis, singulari studio commentati sunt. Hoc autem velim omnes tenere, et scire, me scripsisse tironibus, non excellentibus in arte Professoribus

P R A E F A T I O

bus, nec peritis atque exercitatis Magistris, quibus in hoc libello plura leuiora, et vix commemoratione digna, videbuntur, quae tamen, discentium in gratiam, vel ex anatome, vel ex aliis disciplinis, repetenda fuerunt. Hoc vel ex iis intelligi poterit, quae sub finem de partu naturali proposita leguntur. Prima enim laus doctoris, qui rudes et omnium rerum ignaros bonas artes disciplinasque docet, mihi semper visa fuit perspicuitas, et adhibita diligentia, ne ea, quae leuia et minora videri possint, omittantur. Cum vero iam ante plures annos hunc laborem his thesibus conscribendis impendissem, et harum Institutionum quasi primas lineas duxissem, nonnulli plures me hortati sunt, vt illas in publicum mitterem. Obtulit se etiam Nobilissimus Vir, et tunc, dum viueret, amicissimus, CASPARVS FRITSCHIVS, qui necessarios sumtus, se suppeditaturum promisit. Igitur statim ab illo tempore quaedam plagulae typis exscribi coeperunt. Sed, cum, et aegrotantium curationes, et alia negotia, nimis me occupatum habent, interdum etiam aduersa valetudo incidit, plurimum saepe mensium mora est illata. Tandem, cum laudatissimus Fritschius ante aliquot menses diem supremum obiisset, haeredes me de perficiendo hoc libello urgere non destiterunt, quae postulatio tam aequa et honesta mihi visa est, vt illi resistere haud potuerim. Sed vero eo ipso tempore in miserum diuturnumque morbum incideram, quo per plures menses adeo intabui, vt mihi, ad omnem rem omneque studium minus idoneo, magis

gis de vitae, quam de huius libelli, exitu atque fine fuerit cogitandum. Cum vero tamen promissa exigerentur, iisque satisfacere cuperem, petii a Vi- ro Excellentissimo et omni eleganti doctrina per- polito, IVSTO GODOFREDO GVNTZIO, in Acade- mia nostra Anatomiae et Chirurgiae Professore Ex- traordinario, vt summam manum opusculo impo- neret, idque sibi, si parente suo orbaretur, adopta- ret, id quod ab eo, qui semper mei amantissimus fuit, et me singulari beneuolentia profecutus est, facile impetraui. Huic debes, Lector, ea, quae ad varias calculosos curandi vias, et ad omnem huius curationis historiam, quam longam accura- tamque praemisit, attinent. Haec, magno labore ex optimis autoribus composita, quam pulchra sint, ipse legendo deprehendere poteris. Interea, cum meae valetudinis grauitas se paululum remitte- ret, et ego me aliquantum alleuatum sentirem, ipse iterum hunc laborem suscepi, et pauca, quae post calculosorum curationem sequuntur, inter corpo- ris aegritudines debilitatesque perfeci. Dum ve- ro iam hoc opusculum in publicum emittitur, id abs Te petatum impetratumque volo, vt omnia, et ea etiam, quae emendatione quadam egent, aequi et boni consulas. Multa enim corrigere possem, si, quae ante aliquot annos typis expressa fuerunt, iam scribenda essent, id quod vel ex dissertatione, quam, si Deus vitam dederit, propediem de Hy- drocele proponam, clarum erit. Sunt etiam, in quibus per errorem lapsus est, cuius rei exem- plum legitur in §. 831. cum quo §. 848. conferri potest.

PRAEFATIO I. Z. PLATNERI

potest. Animus erat, quasdam correctiones, emendationesque, sub finem libelli addere, et alia quoque adiicere, quae ab illo tempore, quo hae theses litteris mandatae sunt, a praestantissimis autoribus fuerunt prodita, sed, tum a festinante propter nundinas typographo, tum a graui tenacique morbo, qui, dum hoc scribo, recrudesce videtur, prohibeor. De adiectis tabulis, et ferramentorum, aliarumque rerum, quae ad chirurgi officinam pertinent, iconibus, illud moneo, eas in *CEL. HEISTERI* et *GARENGEOTI* libris desiderari. Longe plura sunt ferramenta, a recentioribus reperta, quae addi potuissent, sed cura habenda fuit, ut a discipulis minore sumtu libellus parari possit; quorum utilitatibus si ille inseruire poterit, ego magnum laboris mei fructum tulisse mihi videbor. *D. Lipsiae d. XXIII. Maii MDCCXXXV.*

§. 1443.

Femina resupina, eo modo, quo in partu difficili figuratur, super lectum ita collocatur, vt verenda in conspectu sint. Membrana, si adest, scalpello inciditur, et exitus datur sanguini, aliique humori, qui retentus fuerat. Si vero, per cicatricem orae inter se iunctae sunt, suspenſa manu illae incidi, et inter se diduci, debent, diligentia adhibita, ne vrinae iter violentur. Aperto igitur pudendo, demittenda est turunda maior, pleniorque, etiam aliquo medicamento, ad sanguinem fistendum, vel cicatricem inducendam, idoneo respersa, vel madefacta. Sunt, qui ad id vtuntur ampliori fistula, ex ebore facta, et crebrioribus maioribusque foraminibus pertusa, vt effluere possit omnis humor. Turunda, vel fistula, non prius recipi debet, quam, donec, persanatis omnibus, cicatrix sit.

VTERI PROCIDENTIA.

§. 1444.

Et ipse vterus, et illa pudendi pars, quam vaginam appellant, procidere solet *. Vterus, aperto post partum ore interno, quandoque inuersus procidit, maxime, si valenter inhaerescunt secundae, et umbilicus multum trahitur, vel, si obstetrix manu non secundas, sed vterum,prehendit, et adducit. Raro sic vterus per dolores, qui vehementer post partum feminam excruciare solent, ita deuoluitur. Hoc vitii genus cognoscitur ex ipso tumoris habitu, et si is globosius propendet **. In huius mali curatione properandum, et protinus vterus manu recondendus, est. Femina quietem seruare, et non aliter cubare, debet, quam extentis cruribus, et compressis in vnum, etiam fascia deligatis, feminibus. Vbi deuolutus vterus non protinus repositus fuit, isque contrahente se ore inter-

no, premitur, saepe feminae cita, et fere inopina, morte rapiuntur, vel iis magna inflammatio atque gangraena nascitur.

* Magna controuersia aliquando fuit, num ipse vterus procidere possit. Vid. DAV. VAN DER BECKE *de Procidentia uteri*

** Vid. Obs. et figuram in RVYSCHII *Obs. Anat. Chirurg. Obs. X. p. 16. fig. 12.*

† Vid. *Ontleed en Heelkundige Verhandeling over de Uitzakkingen en Uitwassen der Lyfmoeder en Schede etc. Te Utrecht 1767. 8uo.* Item LEVRETTI Dissert. in *Journal de Médecine*, par ROUX Tom. XI.

§. 1445.

Totus autem vterus cum ore interno descendit, et ex naturalibus partibus prolabitur, si eius sic dicta ligamenta, quibus vterus in sede sua continetur, cum caeteris partibus relaxata sunt *, vel, si vterus ipse scirrhus similis, induratus est, et tumidus, atque sic ponderosior, delabitur **. Nec hoc malum semper tolli potest, ubi enim vetustas accessit, parum spei superest, et ubi in vtero scirrhus, vel carcinoma, est, omnia curationibus irritantur. Si relaxata sunt ligamenta, vitium recenti re tolli potest. Resupina collocanda est mulier, et id, quod deuolutum est, suspensa manu recondendum. Admoueri possunt fomenta ex reprimentibus, etiam suffimenta. Haec vero medicamenta si iis nimis valenter retenta fuerit materia, nocere possunt, quare praestat, pessis uti, quae naturalibus condita, vterum, ne rursus delabi possit, prohibent. Fium autem ex subere, et cera obducuntur. Vt menstruis aliisque humidis, in pudenda confluentibus exitus detur, pessos perforatos esse, conuenit, qui etiam magnitudini naturalium aptari debent ***. Prae ceteris omnibus quies necessaria est, et ut femina resupina cubet. Interdum, si vitium recens fuit, et femina iunior est, his pessis per tempus admotis, vterus in sedem suam

suam reuertit, et in ea manet. Aliis autem pessi auxilium per omnem vitam necessarium est.

* Vid. RVYSCH *c. l. Obs. IX. fig. II.*

** *c. l. Obs. VII. fig. 8. et H. VAN SANDEN Dissert. de Pro-lapsu uteri, Regiom. MDCCXII.*

*** Pessos delineatos vide in HEISTERI *Instit. Tab. XXXIV.* Alius modus describitur a THOMA SIMEON in *the Medical Essays Vol. III. Obs. XVIII. pag. 311.*

† De Pessis vid. apud WILLIAM SMELLIE *Tab. XXXVII.* LEVRETTI animaduersiones de pellis seu *Remarques sur les pessaires in Journal de Médec. Tom. XXXIV. et Tom. XXXVI. nec non Edinb. Essay. Tom. III. praecipue Verhandelingen van de Hollandsche Maatschappye etc. te Harlem Deel. V.* In eiusdem societatis commentariis et *Tom. quidem XIXmo (Deel XIX.)* laudatur spongia marina, quae commodissime sedet, ac praeterea medicamentosos humores ex facili hauriens, partibus relaxatis robur quoddam reddere potest. De remedio hoc vid. quoque *Sammlung auserlesener Abhandlungen für praktische Aerzte, Siebender Band.*

§. 1446.

Frequentissimum vero inter haec vitium est, si pudendi, vel sic dictae vaginae, tunica relaxata procidit, cuius rei varius modus atque varia figura est. Interdum ora circum circa resoluta deuoluitur, et, botuli quasi in modum, ex verendis dependet. Nonnunquam in vno latere id, quod relaxatum est, in tumorem excrescit ingentem, et qui verum atque ingens sarcoma repraesentat. Id, quod descendit, non raro inflammationem accipit, quandoque etiam illud, quoniam vestimentis affricatur, exasperatur, induraturque. Malum plerumque nascitur, si a frequenti laboriosoque partu, vel a nimio humorum profluuiio, etiam ab ad-motis extrinsecus emollientibus, tunicae relaxatae sunt.

§. 1447.

Vitio, si recens est, mederi potest Chirurgus, si id, quod deuolutum est, recondit, et fomenta et suffitus, quibus reprimendi facultas est, admouet. Opor-

tet vero, feminam quietem seruare, et supinam, compressis adstrictisque femoribus, iacere. Id, quod supra de medicamentis, quae menstrua suppressere possunt, dictum fuit, etiam hic sedulo tenendum est, quare confert, illo tempore, quo prouenire solent, ab omni medicamentorum genere abstinere. Si inflammatio se ostendit, fomenta adhibenda sunt, aduersus eam idonea. Vbi autem in illis pudendi tunicis magna imbecillitas est, perfecta curatio sperari nequit, quare, admota fascia id, quod descendit, inuoluendum est, ne iniuriis externis exasperetur. Si autem hoc in magnum tumorem excreuit, et hic ad radicem tenuior est, scalpello praecidi, vel, id quod magis tutum est, vinciendo tolli potest*.

* Vide figuram in MECKEREN *Obseru. Cap. 54.* Ante plures annos magnus eiusmodi tumor, ex naturalibus propendens, ligatura prius iniecta, post, scalpello etiam adhibito, ablatu fuit, et mulier conualuit.

F I N I S.

APPENDIX
NONNVLLORVM
MEDICAMENTORVM
COMPOSITORVM
HINC ET INDE
CITATORVM.

APPENDIX
NONVULGAR
MEDICAMENTORVM
COMPOSITORVM
HINC IT INDE
LITATORVM

I. Pulueres.

(§. 163.)

Rec. Farinae volatil.

Fabarum ana Vnc. j.

Cort. medii Sambuci

Fl. Sambuci ana Vnc. Sem.

Camphorae cum sacchar. contritae Drachm. ij.

M. F. Pulu. D. S. Puluis resoluens externe vsurp.

(§. 164.)

Rec. Farinae volatil. Vnc. vj.

Plumbi vfti

Bol. rubr. ana Vnc. ij.

Mastich. elect.

Oliban.

Cerussae ana Vnc. j.

M. F. Pulu. D. S. Pulu. Mynsichti ad erysipelas.

(§. 240.)

Rec. Ol. Cinamom.

Cort. Citri ana gtt. ij.

Caryophyll. gtt. j.

Sacchar. Canar. Drachm. ij.

M. F. Elaeosacch. admisce

Laudani opiat. gr. ij.

M. D. S. hora vna ante operationem sumend.

(§. 739.)

Rec. Rad. Scillae rec. Libr. Sem.

Pulu. Rad. Vincetox. Vnc. ij.

Cont. in pulpam, quae, in umbra ficcata,
puluerif.

Rec. huius Puluer. Scrup. Sem.

Rad. Ari

Pimpinell. alb.

Nitr. dep. ana gr. v.

M. F. Pulu. pro vna dosi.

II. Electuarium.

(§. 205. 390. 394. 417.)

Rec. Pulu. Cort. Peruu. opt. Vnc. Sem.

Confect. Alkermes Vnc. j.

M. diu. in 8. part. S. omni quadrihorio partem
vnam fumend.

III. Boli.

(§. 505.)

Rec. Turpeth. mineral. gr. xij.

Lap. Contrayeru. Drachm. j.

Theriac. Andromach. q. f.

M. F. Boli No. III. D. S. quotidie ante cubitum vnum.

IV. Emulsio.

(§. 124. 130.)

Rec. Sem. Papau. alb.

Card. Mariae.

Amygdal. dulc. excort. ana Drachm. ij.

Aq. Fragar. Vnc. iv.

Ceraf. nigr. Vnc. ij.

M. F. Emulsio, adde

Bals. Peruu. Vitel. Qui sol. gtt. x-xv.

Syr. Althaeae Fernel. Drachm. iij.

M. D. S. omni bihorio cochl. j. fumend.

V. Linctus.

(§. 137.)

Rec. Mucil. Sem. Cydonior. Vnc. ij.

Mell. rosat.

Rob. Diamor. ana Vnc. Sem.

Nitr. dep. Drachm. Sem.

M. D. S. interne ad collum.

(§. 914. 915.)

Rec. Aq. Theriacal. Vnc. j.

Tinct. Myrrh.

Ess. Succin. ana Drachm. Sem.

Mell. rosat.

Syr. Violar. ana Vnc. Sem.

M. D. S. vt supra.

VI. Infusa vinosa.

(§. 739.)

Rec. Rad. Ari,

Scillae,

Bryoniae ana Vnc. j.

Herb. Trifol. fibrin.

Centaur. min. ana Mp. j.

Bacc. Lauri,

Cort. Winteran. ana Drachm. iij.

Fol. Senae f. ft. Vnc. Sem.

Rhabarb. opt. Vnc. j.

Agarici in petia ligat. Drachm. ij.

Sal. tart. Vnc. j.

Conc. Cont. M. F. Species. D. in Sindone.

Ad has species affunditur in vase bene obturato Mens.
Sem. aquae feruentis, et postquam per aliquot horas lo-
co calido stetit, iterumque refriguit, affunditur adhuc
Mens. j. vini rhenani optimi, et in cella asseruatur. Quo-
tidie de eo mane Vnc. ij. f. iij. bibuntur.

(§. 267. 739.)

Rec. Sal. stipit. Fabar. Vnc. iij.
affunde Aq. fontan.

Vini Rhenan. merac. ana Libr. j.
stent per noctem; bulliant hora matutina, D. S.
Quotidie Vnc. j. ad ij. bis sumend.

VII. Apozema laxans.

(§. 63. 114. 191. 213. 269. 305. 496. 857. 901.
1024. 1313.)

Rec. Pulp. Tamarind. Vnc. Sem.
Crem. Tartari Drachm. j.
Fol. Senae f. st. Scrup. ij.
M. Coq. in f. qu. Aq. fontan.

Rec. Colatur. et in ea leni calore solue
Mannae Calabr. rec. Vnc. j.

Dep. add. cum pauco Sacchar.
Ol. Syrae gtt. ij.

D. S. Potio laxans pro vna dosi.

Aut:

Rec. Rhabarb. opt. Drachm. ij.
Crem. Tartari Drachm. iſſ.
Passul. minor. Vnc. Sem.

M. Conc. Coq. in f. q. Aq. fontan.

Rec. Colatur. et in ea leni calore solue
Mannae Calabr. rec. Drachm. vj.

Dep. add. cum pauco Sacchar.
Ol. dest. Anisi gt. j.
D. S. vt supra.

VIII. Ptisana.

(§. 64. 162. 191. 213. 269. 303. 400.)

Rec. Decoct. Hordei Libr. ij.

Oxym.

Oxym. simpl. Vnc. iij.

Syr. Acetof. Citri Vnc. iij.

M.D.S. de ea iteratis vicibus cochl. j. bibere potest.

Aut:

Rec. Tamarind. Vnc. ij.

Hordei mund.

Rad. Scorzoner. ana. Vnc. j.

Herb. Acetof. Mp. xv.

Conc. M. Coq. in Aq. fontan. Mens. IV.

per quadrant. horae.

Rec. Colatur.

adde Rob. Ribes. Vnc. ij.

Nitri dep. Drach. iij.

Sol. M. D.S. vt supra,

IX. Decoctum Ligni sancti.

(§. 1055.)

Rec. Raf. Ligni sancti ponder. virid. Vnc. x.

Sal. Tartari Drachm. Sem.

Digere cum Aq. fontan. Libr. iv. per XXIV. horas

coq. per duas horas, sub finem adde Spiritus Vini
rectificatiss. Vnc. iv.

Colat. D.S. quatuor de die Vnc. iv. bibend.

Aut:

Rec. Rafur. Ligni sancti. pond. Vnc. vj.

Sal. Tartari Drachm. j.

M. Coq. per horam in vase clauso cum

Aq. fontan. Mens. IV.

post horam adde

Rad. Polypod. Vnc. iij.

Cort. Ligni Sassafr. Vnc. j.

Coq. adhuc per dimid. horae, Colat.

D. S. vt supra,

X. Gar-

X. Gargarismata.

(§. 135.)

Rec. Rad. Althaeae.

Bistortae ana Vnc. j.

Herb. Salviae

Prunel. ana Mp. ij.

Fl. Sambuc.

Rosar. ana Pug. ij.

Conc. M. Coq. in f. q. Aq. fontan.

Rec. Colat. Libr. j.

adde Rob. Dianuc. Vnc. Sem.

Nitri dep. Drachm. iſſ.

Sol. D. S. Gargarisma

(§. 136.)

Rec. Rad. Althaeae Vnc. ij.

Parietar.

Ol. S. Mercurial. ana Mp. j.

Fl. Maluae

Papav. errat. ana Pug. iij.

Sem. Foenu graec. Vnc. j.

Conc. Cont. M. Coq. in Aq. fontan. Mens. iij. per quadrant. horae.

Rec. Colatur. Libr. ij.

adde Syr. Capillor. Vener. Monsp.

Althaeae Fernel. ana Vnc. iſſ.

M. D. S. Gargarisma emolliens.

Aut;

Rec. Herb. Parietar.

Violar. ana Mp. ij.

Fl. Verbasci Pug. iij.

Caricar. pingu. No. VIII.

Conc. M. Coq. in f. q. Aq. fontan. per quadrant. horae

Rec

Rec. Colatur. Libr. ij.
adde Mel. rofat.
Rob Diamor. ana Vnc. j.
Nitri dep. Drachm. ij.
Spir. Sulphur. gtt. xv.
M. D. S. vt supra.

IX. Clysteres.

(§. 63. 167. 305. 659. 682. 811. 840. 1016.
1023. 1024. 1313.)

Rec. Spec. Emollient. Vnc. j.
Sem. Carui Vnc. Sem.
M. Coq. in f. q. Seri lactis vel lactis ebutyrati.
Rec. Colatur. Libr. j.
adde Mel. despum. Vnc. iſſ.
Ol. Lilior. alb. Vnc. Sem.
Nitri dep. Drach. iſſ.
M. F. Clyster. Appl.

(§. 505.)

Rec. Aq. Selteran. Vnc. viij.
Nitri dep. Drachm. iſſ.
Mel. rofat. Vnc. j.
M. F. Clyster. Appl.

Aut:

Rec. Decoct. Hordei Vnc. viij.
Nitri dep. Drachm. ij.
Aceti com.
Syr. Rosar. pallid. ana Vnc. j.
M. F. Clyster. Appl.

(§. 659. 811. 1313.)

Rec. Sapon. Venet. Drach. vj.
Coq. in f. q. Seri lactis.
Rec. Colat. Vnc. x.
adde Mellis Vnc. Sem.
M. F. Clyster. Appl.

(§. 811.)

(§. 811.)

Rec. Rad. Althaeae Vnc. j.
 Fl. Chamomill. Mp. ij.
 Fol. Pēti Drachm. iſſ.
 Conc. M. Coq. in f. q. Aq. fontan.
 Rec. Colatur. Libr. j.
 adde Elect. Hierae picrae
 Mel. anthof. ana Vnc. Sem.
 Sal. com. Drachm. j.
 Sol. M. F. Clyſter. Appl.

XII. Iniection.

(§. 906.)

Rec. Cort. Ligni ſancti ſubtiliſ. pulueriſ. Vnc. iv.
 Rad. Ariſtoloſch. long. Drachm. ij
 Herb. Agrim.
 Abſinth. ana Miſſ.
 Myrrhae Vnc. j.
 Mellis Vnc. iij.
 M. F. cum Vini rubri Libr. iv. Decoctum
 Colat. appl. vel iniiciat.

XIII. Epithemata.

(§. 76. 723. 1115.)

Rec. Rad. Tormentil.
 Biſtortae ana Vnc. Sem.
 Herb. Rutae
 Abſinth.
 Fl. Sambuc. ana Mp. j.
 Conc. M. Coq. in Vini Gallici rubri libr. iſſ.
 Colat. D.

(§. 79. 521. 723.)

Rec. Herb. Scordii j.
 Rutae
 Abſinth.
 Origan. ana Mp. j.

Conc. M. Coq. cum Vini Rhen.

Aq. fontan. ana Libr j.

Colat. add. Aq. Prophylact. Vnc. ij.

M. D.

(§. 193. 195. 723.)

Rec. Herb. Rutae

Abfinth.

Maluae ana Mp. jv.

Alliar. Mp. j.

Farin. Sem. Lini Vnc. j.

M. Coq. in vase clauso cum Acet. et Aq. fontan.

ana q. f.

Rec. Colat. Libr. iv.

adde Sal. Ammoniac. Vnc. Sem.

Spir. Matric. Vnc. j.

Sol. M. D.

Aut:

Rec. Aceti destil. Vnc. ij.

Aq. Menth. Libr. j.

Sal. Ammoniac. Drachm. ij.

Vini albi Vnc. vj.

M. Sol. D.

(§. 300.)

Rec. Herb. Rutae

Millefol.

Abfinth. ana Mp. Sem.

Malicorii Vnc. Sem.

Sem. Foenicul. Drachm. ij.

Conc. Cont. M. Coq. dimid. horae cum

Vini rubri Gallici Mens. j.

Col. D.

(§. 743.)

(§. 743.)

Rec. Lithargyr. Vnc. j.

G. Animæ

Myrrhæ ana Vnc. Sem.

M. Coq. cum Vini rubri Gallici Libr. ij.

Col. D.

XIV. Cataplasmata.

(§. 91. 104. 146. 192. 202. §10)

Rec. Rad. Athææ Vnc. ij.

Herb. Parietar.

Verbasci

Melilot. ana Mp. j.

Farin. Sem. Lini Vnc. iij.

M. Coq. cum f. q. Lactis ad Consist. Catapl.

Aut :

Rec. Rad. Lilior. alb. Vnc. ij.

Herb. Maluæ

Melilot. ana Mp. ij.

Absinth. Mp. j.

Pulu M. Coq. cum f. q. Aq. fontan. ad Consist.
Catapl. adde

Farin. Sem. Lini.

Foen. graec. ana Vnc. jß.

Ol. Lilior. alb. q. f.

(§. 92. 104.)

Rec. Mel. ad spissitud. coct. Vnc. iij.

Cepar. vstulat. Vnc. jß.

Gum. Galban. in Acet. sol.

Sapon. Venet. ana Vnc. j.

M. F. & f. q. Ol. Verbasc. l. a. Cataplasma.

Aut :

Aut:

Rec. Caricar. pingui. Vnc. iij.
 Cepar. vstulat. Drachm. iij.
 M. Coq. cum pauca Aq. ad Consist. Catapl.
 adde Farinae Sem. Lini Vnc. iſſ.
 Ol. Lini Vnc. ij.
 M. F. Catapl.

(§. 135. 136. 222. 454.)

Rec. Micae Panis cand. Vnc. vj.
 Pulu. Herb. Hyoscyam.
 Melilot. ana Vnc. ij.
 M. Coq. in f. q. Lact. ad Consist. Catapl.
 adde Croci Or. Drachm. Sem.
 Ol. Lilior. alb. Vnc. ij.
 Vitel. Ouor. No. iij.
 M. F. Catapl.

XV. Vnguenta.

Vnguentum de Tutia.

(§. 228. 292. 300. 316. 323. 333. 334. 583.
 585. 586. 771.)

Rec. Tutiae a fordibus repurgatae Vnc. jv.
 Igniatur decies et extinguatur Vino alb.
 Bene trita et lota conuert. in Pulu. subtiliff.

Rec. huius Pulu. Drachm. j.
 Butyr. Majal. vel Axung. Capon. rec. Drachm. iij.
 Gum. Ammon. Scrup. Sem.
 M. F. Liniment.

Vnguent. Ophthalm. rubr.

(§. 292.)

Rec. Butyr. Majal. Vnc. iij.

Cerae alb. virgin. Drachm. iij.

Fund. leni igne, adde

Mercur. praecip. rubr. bene triti Drachm. j.

M. exacte D.

Vnguent. digest.

(§. 202. 384. 386. 389. 952.)

Rec. Terebinth. Venet. lot. Vnc. ij.

Vitell. Ovi No. j.

Croc. Or. Scrup. ℥.

M. exacte add.

Ol. Hyperic. q. s.

Aut :

Rec. Terebinth. Venet. Vnc. j.

Vitel. Ovi No. j

exacte M. adde

Mel. Rosat. Vnc. Sem.

M. adde denuo

Aloës

Myrrh. subtiliss. puluerifat. ana Drachm. ij.

Sapon. Venet. subtr. rasi Drachm. j.

M.

Vnguent. neruin.

(§. 445. 1116.)

Rec. Vnguent. Neruin. off. Vnc. j.

Balsam. Peruvian. Drachm. ij.

Ol. dest. Caryophyl.

Lauendul.
 Macis ana Drachm. Sem.
 M. D.

Balf. Arcaei.

(§. 147. 387. 396. 522. 704.)

Rec. Terebinth. Venet.
 G. Elemi ana Vnc. Sem.
 Pingued. castrat. Vnc. ij.
 Porcin. antiq. Vnc. j.
 M. Liquefiant ad ignem F. Liniment.

XVI. Emplastra.

Empl. defens. vir. Würtzü.

(§. 76. 168. 1115. 1232.)

Rec. Cerae citrin.
 Resin. ana Vnc. viij.
 Seui hircin.
 Terebinth. ana Vnc. vj.
 Pulu. Herb. Alchimill. Vnc. iv.
 M. F. l. a. Empl.

(§. 267.)

Rec. G. Galban.
 Opoponac.
 Ammoniac. ana Vnc. j.
 Myrrhae Vnc. Sem.

Hhh 2

Cam-

Camphorae Drachm. j.
 Ol. Lilior. alb.
 Axung. Anat. ana Drachm. vj.
 Cerae q. f.
 M. F. l. a. Emplast.

Empl. de Minio Harris.

(§. 274.)

Rec. Ol. Oliuar. Libr. j.
 Chamaem. Vnc. ij.
 Vngu. Popul. Vnc. vj.
 post debitam illorum agitationem cum spatula super
 ignem, adde
 Minii Libr. Sem. et denique dissolve
 Cerae alb. in frustula confractae Vnc. iv.
 Continuetur agitatio, donec reducatur in Massam
 Emplastri.

Emplast. Diaphor. Myns.

(§. 115. 125. 132. 136. 168. 267. 723. 724.
 855. 1217.)

Rec. Cerae flau. Vnc. ix.
 Colophon.
 G. Bdell. ana Vnc. iv.
 Ammon. cum Aceto dep. Vnc. ij.
 Mastich. el.
 Olibani ana Vnc. Sem.
 Sandarac. Vnc. j.
 Succin. flau. Vnc. iij.
 Terebinth. Venet. Vnc. ij.
 Cerae cum Coloph. liquatae et ab igne sepos. ac pau-
 lulum refriger. Tereb. G. Ammon. colliq. et tandem
 reliqua pulueris. admisc.
 Emplast.

Emplast. Saponat. Barb.

(§. 146. 723. 855.)

Rec. Ol. Oliuar. Vnc. xx.
 Sapon. Venet. Vnc. iij.
 Minii.
 Ceruss. ana Libr. Sem.
 M. F. l. a. Emplast.

XVII. Collyria.

(§. 291.)

Rec. Aq. Foenicul.
 Rosar. f. Sal. ana Vnc. ij.
 Tutiae praepar. Scrup. j.
 Vitriol. calcin gr. viij.
 M.

(§. 300.)

Rec. Aq. Rosar.
 Plantag. ana Vnc. ij.
 Vulnerar. non spirituof. Drachm. vj.
 Tutiae praepar. Scrup. Sem.
 M.

(§. 300. 305. 306.)

R. Aq. Foenicul. Vnc. iv.
 Lap. Diuini gr. iij.
 Croci Metall. gr. v.
 Sol. M.

XVIII. Lapis diuinus.

(§. 300. 305. 306. 910. 916.)

Rec. Nitri

Vitrioli

Alumin. ana Libr. Sem.

M. Fluant in Crucibulo, sub finem adde

Camphorae Drachm. j.

Eff. seru. Vñ.

XIX. Liquor Bellostii.

(§. 201. 214. 1060.)

Rec. Mercur. curr. Vnc. j.

Aq. fortis Vnc. ij.

Sol. in loco calido, deinde adde

Aq. fontan. vel distil. Libr. vj.

M.

XX. Aqua Phagedaenica.

(§. 274. 737. 782. 910. 913. 950.)

Rec. Calc. viuae Libr. Sem.

Aq. fontan. feruid. Mens. ij.

M. agitat. effund. per Inclinat.

Rec. huius Aq. Calc. Libr. j.

Merc. sublimat. Scrup. Sem. vel gr. xv.

M. l. a.

A D D E N D A.

Quanquam fortasse, quae lectoribus rerum chirurgicarum gnaris in hoc libro omissa esse videantur, tam multa sint, ut breui spicilegio colligi, et paucis chartis describi non prorsus possint, nolui tamen committere, ut sollertia mea in iis quoque desideraretur, quae vel cognita mihi ac perspecta addi poterant, nisi festinante calamo et urgentibus operis, subinde temerasssem, vel sero demum, attamen sic satis tempestiue, in notitiam meam venerunt, ut absoluto operi subiungi possent. Sunt autem fere haec pauca:

§. 607. Commendanda erat PETITI observatio, qua medicos (vid. *Monum. Acad. R. Scient. Paris.*) docuit, infantes teneriores posse linguam suam ita replicare et quasi vorare, ut, respiratione primo multum impedita, deinde prorsus cohibita, suffocati moriantur. Eius periculi notae sunt, si, nulla alia causa data, puer infans difficulter et multo cum labore spiritum ducit, facies eius tumet turgetque ac rubet. Cognitae causae remedium in promptu est. Linguam ad superiora et posteriora reflexam si chirurgus digito in os dato ad anteriora et inferiora oris retrahit, pristina libertas respirationis protinus infanti redditur.

§. 821. not. lin. 4. pro *iliis* lege *ilibus*.

§. 831. Pro *lineamque albam versus* legendum *iliaque versus*.

§. 872. Singularem acum triquetram descripsit JOHN ANDREE in *Account of an Elastic Trochar for Tapping the Hydrocele etc. London 1781*.

Ad cap. de Ulceribus §. 914. mentio facienda erat dissertationis, quam de utilitate caloris actualis, in per-

sanandis vlceribus, conspicua conscripsit FAVRE. Legitur autem in Vol. v. *Monument. Acad. R. Chir. Paris.*

De commodis a spongia marina in vlcerum veterum curatione sperandis scripsit G. I. VAN WY in *Handelingen ven het geneeskundig Genootschap, onder DE ZINSPRECK: Seruandis ciuibus. Deel I.* Ex belgico fermone in linguam Germaniae superioris translata ea legas in *Auserlesenen Abhandlungen für praktische Aertz- et Siebenden Bande.*

§. 1142. Excitandus erat CHRIST. GOTTL. LUDWIGVS, quondam noster, qui in Volum. II. *Aduersar. med. pract.* de caussis scolioseos optime scripsit. Post eum CORNELIVS HENRIC. A ROY edidit *Commentationem anatomico-chirurgicam de scoliosi Lugd. Batau. 1774.* quam legisse iuuabit.

§. 1145. Obseruationes recentiores illae, quas PERCIVAL POTT cum chirurgis communicauit, inprimis ad locum hunc pertinent. Leguntur autem in *Remarks on that Kind of Palsy of the lower Limbs, which is frequently found to accompany a curvature of the spine, and is supposed, to be caused by it etc.* London 1779. itemque in *Farther Remarks on the useless state of the lower Limbs in consequence of a curvature of the Spine, being a Supplement to a former Treatise on that subject,* by PERCIVAL POTT, London 1782. Docet autem vir peritissimus imbecillitatem extremitatum inferiorum illam, qua multi gibberosorum hominum laborant, et quae in iis a paralytica affectione propior est, non a curuatura spinae, verum gibberositatem spinae et imbecillitatem crurum a causa communi quadam, effici, eamque fere in aliquo vitio humorum et metastasi ad vertebrae et ligamenta conuersorum cerni. Et cum ex medico docto, cui CAMERON nomen est, intellexisset, vlcere in loco curuaturae arte facto,

Et, sanatam esse eius generis paralyfin, idem genus curandi in non paucis gibberosius affectione crurum paralytica laborantibus, adhibuit, et saltem crura confirmata, saepe quoque gibber sublatum magna cum animi voluptate vidit. Seu setaceis seu fonticulis usus fuerit, idem effectum est. Solet tamen fonticulos excitare, in utroque quidem gibberis latere vnum. Haec quidem POTT. Ego vero crurum imbecillitatem in gibberosius semper non tam a gibbere, quam a causa quadam gibberis et affectionis illius paralyticae communi effici, vix crediderim. Quotquot enim gibbere spinæ affecti sunt, habent illi omnes femora et crura parum bene nutrita. Non tamen omnes gibberosius a causa interna difformitatem spinæ suae contraxerunt.

§. 1175. Hoc ipso temporis momento, quo addenda haec conscribebam, in manus incidit nouissimo anno edita, ANDREAE BONN *Commentatio de Humero luxato, Lugd. Batau. 1782.* In qua humeri articulus et vicinæ partes accurate describuntur, Auctorum sententiae de luxatione humeri exponuntur, observationes humeri luxati anatomicae leguntur, experimenta anatomica in cadaueribus instituta adducuntur, denique diagnosis, prognosis et curatio ita proponuntur, ut nihil praeterea desideres, sed Auctori de diligenti tractatione sumtae sibi materiae gratias agas habeasque; legisse certe non poenitebit. Per temporis rationem mihi non licuit esse prolixiori.

§. 1445. ad not. † de pessis. De his legatur quoque IOH. THEBESII *Hebammenkunst. Liegnitz 1759.* in 8vo. Nam Tabula decima et in ea figura decima sexta exhibet iconem fasciae eius, quam FRIEDIVS, celeberrimus quondam apud Argentoratenses obstetriciae artis Doctor, ad retinenda pessaria, nemini non cognita illa, utilem iudicauit et commendauit. Videatur

etiam *Essay sur l'abus de regles generales*, qui s'opposent aux progrès de l'Art des accouchemens par Mr. LEVRET, à Paris 1766. pag. 164. De usu spongiae marinae vulgaribus pessis substituendae et humore adstringente quodam imbuendae, praeter volumen XIX Societatis Harlemonsis in nota §. 1445 adductum, videas, si lubet IOH. LEACKE anglice scriptum librum de curatione morborum diuturnorum sexus sequioris, quem in vernaculam suam versum legere Germani possunt. Inscriptus est: JOHN LEACE *Anleitung zur Heilung der Krankheiten des weiblichen Geschlechts. Leipzig 1779.*
pag. 95.

F I G V R A R V M

E X P L I C A T I O

Tab. I.

Fig. I. Turundarum genus, quod Galli *les Meches* appellant, et quo in curationibus fistularum, quae ad anum sunt, potissimum utuntur. §. 20. 1009.

Fig. II. Pilae, seu glomi minores, Gallis *Pelottes*. In herniarum curationibus imponuntur vulnere. §. 21. 839.

Fig. III. Glomus maior, Gallis le *Gateau*, imponitur, postquam membrum praecisum fuit. §. 21. 239.

Fig. IV. Minores glomi, quibus, si caluaria modiolis excisa fuit, foramina implentur. §. 21. 563. 2. 571.

Fig. V. Linteolum caesitium, cuius ora in fila resoluta est, quod, loco turundae, in pectoris vulnera demittitur. §. 22. 639.

Fig. IX. Minora instrumenta, ex argento, quae cuspides acutas ex chalybe habent. Ea *WOOLHOVSIVS* scarificatoria vocabat, quae extenuandis leucomatis, aliisque cicatricibus corneae, adhiberi possunt. §. 319. 320.

Tab. II.

Fig. X. Machina *SENFFII* pro comprimendo Aneurysmate. §. 432.

a) Cochlea, qua mediante pila

b) apprimitur tumori.

cc) ferrei vnci, quibus lora,

dd) quae brachium comprehendunt, innectuntur.

Tab. III.

Fig. VI. N. 1. et 2. Lanceola, cuius cuspidis incurua est. Aptae sunt aperiendis in oculo pustulis ardentibus. §. 228. et 310.

Fig.

Fig. VII. Torcular, quod apud nos B. HAGEMEYERVS construxit. §. 237*.

Fig. XI. Acus maior ampliorque ex argento, arteriae in Aneurysmatis curatione vinciendae idonea, a PETITO inuenta. §. 438.

Tab. IV.

Fig. XII. Forceps, qua officulum eiicitur, si caluaria modiolis excisa fuit, a SHABPIO delineata. §. 562*.

Fig. VIII. Ferramentum, quo nonnulli vtuntur ad oras foraminis modiolis facti circumradendas, loco scalpelli excisorii, qui retusus lenticulam habet. §. 562.

Fig. XVII. Syringotomus SENFFII. §. 954.

Tab. V.

Fig. XIV. Ferramentum extrema sua parte incisum, quo linguae frenulum excipitur, vt tuto possit incidi §. 607.

Fig. XV. Aliud Instrumentum, eidem chirurgiae aptatum, cui scalpellus minor, elatere mouendus, affixus est. v. c. l. §. 607.

Fig. XVI. Scalpellus anceps, in cuspide glebulam habens, ampliandis pectoris vulneribus idoneus. §. 637.

Tab. VI.

Fig. XIII. Instrumentum, quo vterque oculus compri-
mitur. §. 589. 754.

Fig. XVIII. Machina reponendo humero accommodata §. 1175.

I N D E X

Numerus §. indicat, * vero notas.

- Abdominis vulnera* caute exploranda 660. seq. quae intus penetrant 671. quibus internae partes laesae sunt 655. seq. et 661. eorum curatio varia 680. seq. et 700. seq. noua sectione quomodo amplianda 689. eorum futura vel *γαστροσφλα* 659. 702. eorum post hanc curatio 705. ex iis saepe hernia ventris relinquitur 659. 790. 821. linea alba laesa, quae inde oriantur pericula 657. seq.
- Abscessus* differt a phlegmone 73. non facile 96. interdum tamen crudus incidendus 96. 993. aperitur adurentibus 97. Scalpello 98. Abscessus aperti curatio 99. seq. raro soluitur per vrinam 88. vid. *Pus et Suppuratio*.
- Achlys* 311 *
- Adusta*, eorum diuersitas ratione causarum et sedis 215. seq. curatio varia 222. seq.
- Aegilops*, nominis etymon 313 *. vid. *Fistula lachrymalis*.
- Amaurosis* 1309. 1312. seq.
- Amputatio* quando instituenda 229. seq. veterum methodus 231. eius apparatus 237. seq. digitorum 232. seq. manus 236. brachii 240. seq. membrorum truncatorum curatio 246. seq. amputatio humeri 249. humeri ex articulo 251. cruris 248. Verduini et Sabourini methodus 252. femoris 250
- Anasarca* 733. eius curatio 737
- Anchilops* 969
- Ancyloblepharum* 331. seq.
- Ancylosts* 1214. seq.
- Aneurysma*, eius differentia 419. veri descriptio ibid. notae 421. seq. causae 424. seq. exitus 429. curatio varia 431. seq. et 443. spurii descriptio 420. notae 423. causae 428. exitus 430. curatio 436. seq. cur gleba ex vitriolo vulneratae arteriae non obicienda? 444. post aneurysmatis curationem relicta membri debilitas qua ratione tollenda? 445
- Angina* 138
- Ani* musculi et vasa 989. circa illum abscessus, vlcera, fistulae; harum noxarum causae 990. seq. futuri abscessus signa 992. eius curatio 993. seq. fistularum tria genera 997. seq. illae quomodo explorandae 1001. illarum prognosis 1002. curatio 1103. Ani procidentia 1022. seq. Anus praeclusus 1026. seq.
- Anthrax* vid. *Carbunculus*.
- Aphtae* 923
- Ἀπόχυμα* vid. *Caluaria*.
- Ἀποσχεπασμὸς* vid. *Caluaria*.
- Argemon* 311
- Arteria*, eius vulneratae maioris pericula 353. signa et curatio 446. incisae aliqua parte quae superueniunt 354. quomodo vincien-

I N D E X.

vincienda 242. seq. ad cruralem arteriam comprimendam	
machina 244*. arteriae intercostalis praecisae signa 628. cura- ratio 643. quomodo haec comprimenda	1263
<i>Arteriotome</i>	1294. seqq.
<i>Articulorum</i> varia genera 1094. axungia 1099. seq. eorum vulne- ribus, quae accidunt?	357. 485. seq.
<i>Asa foetida</i> ad cariem ossium prodest	1053
<i>Ascites</i> 733. eius causae et curatio	755. seqq.
<i>Atheroma</i>	759
<i>Atretae</i>	1442
<i>Aurium</i> vulnera	596

B.

<i>Bacilla</i> vid. <i>Cerei</i> .	
<i>Belladonna</i> dicta utilis ad cancerum	267
<i>Brachii</i> amputatio vid. <i>Amputatio</i> . fractura	1268. seq.
<i>Bronchotomia</i> 614. seq. aquis submersis et praefocatis an adhi- benda?	618
<i>Bubo</i> , eius et bubonocetes signa 123. venereus 124. seq. pesti- lens 127. ex lymphae redundantia vulgo <i>Wachsbeulen</i>	128
<i>Bubonocete</i> vid. <i>Hernia</i> .	

C.

<i>Caecitas</i> ex vulneribus superciliorum	1327
<i>Calculi</i> sub lingua 608. renum an educi possint 1356. Nephro- tomiae historia 1356**. calculorum vesicae causae 1358. no- tae 1359. illi sectione eximendi 1356. Lithotomiae historia 1356*. ea est periculosa 1357. 1360. ad eam aeger quomodo praeparandus 1361. diuersa ratione debet fieri in variis aegris 1362. et 1397. eius quae magno apparatu fit methodus 1363. seq. sectio lateralis secundum Rauium 1375. seq. Cheseldenum 1377. seqq. Fulbertum 1380. seq. le Dran 1385. Sectio Celsica, vel cum paruo apparatu 1387. seq. Sectio quae fit alto appa- ratu, vel hypogastrica 1390. seq. Calculorum in vrinae itinere inhaerescientium curatio 1398. seqq. Calculo feminae rarius laborant 1405. in his extrahitur saepe sine sectione 1406. is quomodo sectione tollendus	1408. seq.
<i>Callus</i> in fistula quid sit, et quomodo tolli possit 943. 949. seq. 955	
<i>Caluariae</i> periosio suo nudatae quae applicanda auxilia? 524. seq. ea percussa tribus modis violatur 527. huius laesionis varia genera: ἑδρα, ἐκκοπή, διακοπή, ἀποσκηπαρισμός 528. Caluariae depressio, θλάσις 529. eius curatio 556. ἐσφλασις vel ἐνθλασις 529. 557. seq. ἐκπίεσμα 529. ἐγγίσωμα et καμάρωσις 539. Calua- riae fissurae seu ῥήγμα 530. ῥωγμή ibid. τριχισμός 530. 548. ἐπόχημα, contrafissura vel resonitus 530***. huius varii modi 531. non facile curatur 548. sub caluaria humor extra vasa mis- sus, quae habeat pericula 535. hic quomodo educendus 561. seq. Caluariae modiololo excisae curatio 573. eius futurae per- cussae periculum adferunt 545. fracta vel fissa caluaria non semper modiololum requirit 552. Caluaria extrinsecus, et ad diploen, percussa modiololo excidenda	553

I N D E X.

- Camarosis* vid. *Caluaria*.
Cancer, eius historia 265. cancer mammarum et eius curatio 270.
 labrorum 271. canceri curatio palliativa 272. seq.
Candelae vid. *Cerei*.
Canis rabidi morsus vid. *Hydrophobia*.
Caput obstipum 1124. capitis contusio sine vulnere 521. seq. ad
 capitis vulnera quae referantur? 509. seq. quae periculosa?
 541. seq. ab initio leuiores aliquando mortifera fiunt 512. eo-
 rum prognosis incerta 513. capitis externae partes saepe non
 sine periculo laeduntur 514. vulneris simplicis in capite cu-
 ratio 515. seq. vulneris collisi curatio 518. illi saepe superue-
 nit Emphysema 519. et inflammatio et erysipelas 520. capitis
 cum ceruice articulus 1120. si hic excidit quae sequantur? 1123
Carbunculus 107. seq.
Caries ossium 1032. eius signa 1040. et 1046. seq. causae 523. et
 1040 et 1049. prognosis 1050. seq. curatio 1052. seq.
Caruncula in vrethra 1335
Cataracta vid. *Suffusio*.
Catheteres, eorum varia genera 1338. seq. eos demittendi in vesi-
 cam ratio 1341. seq.
Cauteria 926. eorum vsus 935
Cerebri commotio 511*. fungus 571. seq. vlcus 570
Cerei eorumque vsus 1336
Ceruicis vulnera 609
Chalazion 770
Chemosis 276
Chirurgia 1. eius vsus 2. diuisio in medicam et manualementem 3. seq.
 eius cum medicina nexus 6. quomodo discenda 8. eius scri-
 ptores optimi 27
Chirurgus qualis esse debeat 11. eius suppellex 12. seq.
Cicatrix 352. quomodo inducenda 396. eam deformem quae fa-
 ciunt 397. quomodo haec possit auerti 398
Cicuta utilis ad cancerum 267
Cirsocele vid. *Hernia*.
Clauus 890. seq.
Coccyx, eius cum osse sacro commissura et huius emotio 1151. seq.
Collum, eius vulnera 610. seq.
Collyria aquosa, saepe nocent 313*
Condylomata in intestino recto 1019. seq.
Contrafissura vid. *Caluaria*.
Cornea humore turgida et opaca 316. eius cicatrices 317. ha-
 rum recentium curatio 318. crassae et splendentes num tolli
 queant 319. *Vlcera* vid. *Vlcus*.
Cortex Peruvianus laudatur ad gangraenam ex imbecillitate or-
 tam 205
Costae, harum cum vertebris articuli 1153. seq. luxantur 1149.
 earum repositio 1150. fractura 626. et 1260. seq.
Crotaphites musculus, eius laesio 544

INDEX.

Crus eius amputatio vid. *Amputatio*, eius fractura 1275. crurum
ulcera 912

Cubitus, eius articulus cum humero et radio 1177. seq. luxatur
1179. reponitur 1180. et 1182. fascia huic articulo luxato ido-
nea 1183. cubiti fractura 1269

Cystocele vid. *Hernia*.

D.

Dentes, eorum historia 1074. seq. Dentitionis dolores quomodo
mitigandi 1077. seq. Dentes quae laedunt 1079. seq. quae eos
tuentur 1081. dentium dolor 1082. caries 1083. euulsio
1084. seq.

Diacope vid. *Caluaria*.

Diaphragmatis vulnerati symptomata 662. pericula 672

Dolor 48. acutus a laeso nervo 448. seq. Dentium vid. *Dentes*;
gravis in vulneribus periculum significat 450. eius causae 447.
adversus eum auxilia 451. seq.

Ductus salivaris Stenonis vulneratus et eius curatio 594. seq.

Dura mater quando incidenda? 567. seq. patefactae alienatae-
que curatio 569

E.

Ecchymosis 712. eius curatio 723. seq.

Eccope vid. *Caluaria*.

Ectropium vid. *Caluaria*.

Ectropium 582. seq.

Emollientia sunt duplicis generis 91

Emphysema capitis vulnere 519. pectoris vulnere superueniens
621. ***. eius curatio 644

Emplastra 23

Empyema 647. seq. soluitur quandoque alui et urinae purulen-
to profluvio 653. eius chirurgia 646. seq.

Encauma 311 *

Engisoma vid. *Caluaria*.

Enterocoele vid. *Hernia*.

Enteroraphe 693. seq.

Entblasis vid. *Caluaria*.

Epicauma 311 *

Epiplocele vid. *Hernia*.

Epulis 1089

Erysipelas 156. eius notae 157. differt a phlegmone 73. et ab
herpete 919. illius causae 157. et 159. seq. tria genera 158.
sedes 157. et 160. prognosis et curatio per remedia interna
162. et externa 163. seq. et quae fugienda 167. post illud re-
manens tumor durus atque vlcus quomodo tractandum 168.
illud aliquando capitis vulnere superuenit 520

Esphlasis vid. *Caluaria*.

Exfoliatio 1035

Exomphalos vid. *Hernia*.

Exostosis 1032. benignae causae 1041. seq. malignae causae, in-
dicia et curatio 1043. seq.

F. *Facies*

I N D E X.

F.

<i>Faciei vulnera</i>	576
<i>Fasciae</i>	14. seq.
<i>Faucium ardor, eius curatio</i> 137. inflammatio, eius curatio	138
<i>Febris vulneraria vel symptomatica</i>	49. seq.
<i>Femur, eius cum coxa articulus</i> 1191. cum crure et patella	1202. seq.
eius fractura 1271. raro luxatur saepius frangitur	1192.
qua occasione illud luxetur?	1193. seq.
signa, illud luxatum esse vel fractum	1195. seq.
quibus modis illud laxari possit	1197. seq.
luxati femoris symptomata	1199.
ut ne articulo excidat interdum potest auerti	1201.
reponitur	1200.
femoris amputatio vid. <i>Amputatio</i> .	
<i>Fibulae cum tibia et talo commissura</i> 1206. illa luxatur	1207.
frangitur	1275
<i>Fistula</i> 942. fistularum sedes et varia genera	944.
eas explorandi ratio et illarum signa	945. seq.
causae, prognosis, curatio	947. seq.
Ani fistula vid. <i>Anus</i> . Lacrymalis fistula, vid. <i>Lacrymae</i> .	
<i>Fonticulus</i> 926. varii eum excitandi modi	928. seq.
quaenam sedes fonticulo opportuna sint	927.
in summo capite	930.
in nucha	931.
in brachio, femore, crure	932.
eum conseruandi ratio	933.
eius usus	934
<i>Fracta, eorum causae</i> 1219. seq. signa	1122. seq.
prognosis	1225. seq.
ad horum curationem quarum rerum cognitio necessaria	1221.
ipsa curatio	1227. seq.
aliquando luxatum os etiam fractum est	1119.
singulorum ossium fracturas vide suo loco.	
<i>Frigus, eius affectus in corpus</i> 207. eo rigentium membrorum curatio	208. seq.
<i>Fungus cerebri</i> vid. <i>Cerebrum</i> .	
<i>Furunculus</i>	102. seq.
G.	
<i>Ganglion</i>	772. seq.
<i>Gangraena</i> 169. eius sedes frequentissima	56. et 170.
causae	55.
vatia discrimina ratione causarum, quae etiam variae sunt	178.
seq. signa	171. seq.
prognosis	189.
curatio varia et cautela	in ea obseruandae
	191. seq.
<i>Gastroraphia</i> vid. <i>Abdominis vulnera</i> .	
<i>Gemellorum partus</i>	1423
<i>Genitalium vlcera venerea</i>	917. seq.
<i>Gibber, eius varia genera</i> 1143. causae	1143.
curatio	1146
<i>Glandulae, earum tumoribus non sunt imponenda reprimentia, sed emollientia</i> 113. Vulneribus quae superueniant?	356.
glandulae lacrymalis induratae curatio	303.
glandularum Meibomii exulceratarum cura	307
<i>Glaucoma</i>	1309. seq.
<i>Gonorrhoea suppressa interdum reuocanda</i> 124. ex ea repente cohibita ophthalmia venerea	283 *
<i>Gravidarum regimen</i>	1415
<i>Grauiditatis notae</i>	1413. seq.

INDEX.

H.

- Haematocele* vid. *Hernia*.
Haemorrhagia vid. *Sanguinis profusio*.
Haemorrhoides caecae earumque causae et curatio 1015. earum
fluxus nimius 1014
Hedra vid. *Caluaria*.
Hepatis vulnerati symptomata 655. prognosis 675
Hernia vera, eius descriptio 795. 788. a bubone differt 123.
eius varia genera 789. seq. in ea peritonaeum raro rumpi-
tur, sed tantum diducitur 794. ἔξομφαλος vel ὀμφαλοκήλη 789.
801. seq. *Hernia* ventralis 790. 821. seq. βιβωνοκήλη 791.
824. seq. ὀσχεοκήλη *hernia* scrotalis 791. 842. seq. ἐντεροκήλη,
ἐπιπλοκήλη 791. μηροκήλη *hernia* femoralis vel cruralis 792.
848. seq. κυστοκήλη *hernia* vesicae 793. 850. *Herniae* spuriae
852. ὕδρομφαλος 796. 852. σαρκομφαλος 796. 853. πνευμα-
τόμφαλος 796. ὕδροκήλη 797. 861. seq. σαρκοκήλη 798. 834.
seq. κισσοκήλη 799. 875. seq.
Herpes 166. eius varia genera et ab erysipellate differentia 919.
curatio 920. seq.
Hirudines 1017
Humerus, eius amputatio vid. *Amputatio*; eius articulus cum
scapula 1162. cum radio et cubito 1177. seq. luxatur 1163.
seq. reponitur varia ratione 1165. seq. fractura 1267
Hydrocele vid. *Hernia*.
Hydrocephalum 733. eius duo genera 744. signa 745. seq. cau-
sae 748. curatio 749. seq.
Hydromphalos vid. *Hernia*.
Hydrophobia 500. seq.
Hydrophthalmia 733. eius causa et curatio 754
Hyprops scroti, eius differentia ab hydrocele 863. et 733. cura-
tio 873. seq.
Hyperostosis 1032
Hypopyon 320 * eius signa, causae et curatio 321. seq.

I

- Ichor* 906
Inflammatiō 29. seq. eius notitia necessaria 28. vera et spuria
33. sedes 34. seq. causae 35. 37. seq. notae 48. prognosis
60. exitus varius 52. curatio 53. 61. seq. illius diligentior
obseruatio in vulneribus necessaria 390
Instrumentorum chirurgicorum apparatus necessarius 12 seq.
Intestina, horum vulnera 664. periculosa 674. suuntur 693.
seq. eorum vulneratorum curatio 698. per abdominis vul-
nus prolapsa reponenda sunt 686. seq. intestini recti vasa et
musculi 989
Iugulum, eius cum scapula et sterno articulus 1154. excidit
1155. seq. reponitur 1157. seq. fractura 1255. seq. fractura
1255. fractura commode in situ retinetur fasciae genere nouo
1256
L.

INDEX

L.

<i>Labrorum</i> vulnera 597. labrum leporinum	598. seq.
<i>Lac</i> reprimentia	115
<i>Lacrymalis</i> glandulae induratae curatio 303. lacrymarum viae ex oculo ad nares 958. saepius angustantur occluduntur 959. et inflammatione intumescunt 960. idque a variis causis ac- cidit 961. eius rei notae 962. seq. recentis et simplicis ob- structionis curatio 964. seq. lacrymalis sacci tumor, hernia, hydrops 969. seq. earuncula repleti curatio 972. fistulae verae lacrymalis curatio 974. seq. lacrymalia puncta prae- clusa	987
<i>Lagophthalmus</i>	580. seq.
<i>Leucoma</i>	319
<i>Leucophlegmatia</i>	733
<i>Linamenta</i> carpta	19
<i>Lingua</i> , eius calculi 608. resolutio 607. ulcera 915. vulnera	606
<i>Linteola</i> varie figurata	22
<i>Lippitudo</i> 275. vid. <i>Ophthalmia</i> .	
<i>Lithotomia</i> vid. <i>Calculus</i> .	
<i>Luxata</i> et quae ad eorum cognitionem necessaria 1090. seq. et 1101. in pueris rariora 1101. luxatorum discrimina varia 1105. causae 1104. signa 1105. seq. quae ex iis oriuntur pericula 1109. eorum repositio 1110. seq. reliqua curatio 1114. seq. singulos articulos luxatos vid. suis locis.	

M.

<i>Malarum</i> vulnera	594
<i>Mamma</i> , eius extirpatio 270. inflammatio 114. et 117. quomo- do haec auertenda 115. quae in ea fugienda 116. curatio 117. seq.	
<i>Manus</i> luxatur	1186. seq.
<i>Maxilla inferior</i> , eius articulus 1125. excidit 1126. seq. <i>Maxil- lae</i> fractura	1251. seq.
<i>Medici</i> in casibus chirurgicis officium	7
<i>Medulla</i> ossium varia	1031
<i>Melicera</i> Celsi	357. et 486
<i>Meliceris</i> tumor	759. seq.
<i>Mesenterii</i> vulnus	667. et 676
<i>Mirocele</i> vid. <i>Hernia</i>	
<i>Moxa</i>	936
<i>Mydriasis</i>	1309. et 1322

N.

<i>Nares</i> , earum polypus, vid. <i>Polypus</i> , scarificatio 1299. vulnera 592. curtarum narium curatio 593. ossium nasi fractura 1247. seq.	
<i>Natura</i> , quid per eam intelligat autor	32 *
<i>Nepheleon</i>	311 *

INDEX

Nephrotomia vid. *Calculus*.

Nervorum dislentio vulnerebus superueniens

355. et 455

O.

Obstructio, eius causae 37. seq. cur ea data augeantur motus vitales, et excitetur febris? 32. est inflammationis causa 35

Occipitis vulnera periculosa

547

Oculi variis humidis lubricantur 957. igne laesi quomodo curandi? 228. tunicae externae 275 *. custodiuntur in variolis si palpebrae inter se glutinatae sunt 285 *. oculorum vulnera 586. phlebotomia 299. in illos quomodo vnguenta coniicienda

313 *

Oedema 727. seq. praeputii

881

Omentum, illud vincendi ratio 684. ex vulnere prolapsi corruptique curatio

683. seq.

Omphalocele vid. *Hernia*.

Onyx

320

Ophthalmia 275. seq. eius causae 284. seq. in ea nocent quae refrigerant, reprimunt, et spirituosae 286. eius prognosis 287. seq. in illa quae observanda 290. singulorum eius generum curatio 291. seq. acutae et longae discrimen 282. arida vid. *Xyrophthalmia*, epidemica 283. humida 277. huius curatio 295. seq. periodica et scorbutica 283. venerea ibid. eius curatio.

308

Oscheocele vid. *Hernia*.

Offa, eorum articuli et commissurae 1092. seq. cartilagineae 1098. ligamenta 1096. seq. medulla 1031. membrana seu periostium externum 1029. internum 1030. eorum structura 1028. morbi 1032 seq. morborum horum comparatio cum quibusdam morbis molliorum partium 1034. seq. super illis nascuntur saepe varia tumorum genera 1036. horum curatio 1037. seq. Fracturae vid. *Fracta*, Luxata, vid. *Luxata*.

Os hyoideum, subluxatum

1130 *

P.

Paedarthrocace 1032. eius causa 1065. 1071. eius historia 1066. curatio

1073

Palati vlcera

916

Palpebrae superioris casus 577. seq. futura 585. scarificatio vid. *Scarificatio*.

Panaritium vid. *Paronychia*.

Panni ex linteo.

24

Panniculus in oculo

325. seq.

Paracentesis abdominis 755. seq. vesicae vid. *Vesica*.

Paraphimosis

882. seq.

Paralampsis

319

Paronychia vel *Panaritium* 140. seq. quatuor eius genera et horum curatio

144 seq.

Parotidum tumor et inflammatio

119. seq.

Par-

INDEX.

<i>Parturientium</i> situs	1417
<i>Partus</i> , eius, si instat, indicia 1416. eius historia 1417. seq. post eum feminae venter fascia vincendus 1422. difficilis si ab obliquo vteri situ 1435. seq. gemellorum 1423. qui obversis clunibus vtero emergit 1433. transuersus viuis quomodo extrahendus 1432. cur per naturales vias aliquando excludi nequeat 1439. mortui indicia 1425. hic quomodo extrahendus 1426. seq. post partum pudendis vexatis et perinaeo rupto quomodo succurrendum.	1441
<i>Parulis</i>	1087. seq.
<i>Patella</i> , eius cum femore et tibia nexus 1203. luxatus 1204. seq. saepius frangitur	1272
<i>Pectoris vulnera</i> , eorum exploratio 620. seq. externorum curatio 622. seq. his inhaerens plumbea glans quomodo extrahenda 645. eorum quae in cauum penetrant indicia 627. seq. prognosis 634. curatio	635. seq.
<i>Penicilli</i>	21
<i>Perinaei</i> abscessus 1349. sectio 1350. seq. vlcerata 1352. fistula 1355. ruptura in partu difficili	1441
<i>Periostium</i> externum 1029. internum 1030. quibus efficitur vt illud renascatur	524. seq.
<i>Perizomata</i>	807. 833
<i>Perniones</i>	209. seq.
<i>Pes inferior</i> , eius articulus cum talo 1208. luxatur	1210. seq.
<i>Phimosis</i>	877. seq.
<i>Phlasis</i> vid. <i>Caluaria</i> .	
<i>Phlegmone</i> 72. differt ab erysipellate et abscessu 73. eius causae 74. pericula 75. curatio 76. seq. phlegmone oculi 281. huius curatio	305
<i>Phlyctenae</i>	310
<i>Pilae</i> seu <i>glomi</i>	21
<i>Pladarotis</i>	771
<i>Pneumatophalos</i> vid. <i>Hernia</i> .	
<i>Pollex</i> , eius articulus cum osse trapezio luxatur	1190
<i>Polypus</i> narium	776. seq.
<i>Proptosis</i>	281
<i>Pterophthalmia</i> 280. eius curatio	304
<i>Pterygium</i>	320 *. et 324. seq.
<i>Pulmonis</i> vulnerati signa 627. seq. 631. 633. curatio	641. seq.
<i>Puluillorum</i> varia genera	19. seq.
<i>Pus</i> 54. quae mouent medicamenta 384. seq. eius in vulnere differentia 348. 351. mutatur ab assumptis 100 *. vid. <i>Abscessus</i> , <i>Suppuratio</i> .	
<i>Putredinis</i> ratio, et quae eam in nostro corpore faciunt	169 **

R.

<i>Rabiei</i> animantium causae	501
<i>Radii</i> articulus cum humero 1177. cum cubito 1178. cum carpo 1185. fractura	1269

INDEX.

<i>Renum calculus</i> vid. <i>Calculus</i> , vulnera	666. 678
<i>Reprimendum</i> noxa 77. inprimis in glandularum inflammatione	113
<i>Resolutio</i> inflammationis	53
<i>Resonitus</i> vid. <i>Caluaria</i> .	
<i>Rhachitis</i>	1067. seq.
<i>Rima</i> vid. <i>Caluaria</i> .	
<i>Rhyas</i>	329
S.	
<i>Sanies</i> quae dicatur	906
<i>Sanguis</i> ; causae quibus is per vasa propellitur 31. eius profusio ubi toleranda, supprimenda? 403. sistitur variis modis 238 ***. 242. seq. 404. seq. ubi timetur, quale regimen seruandum, et quae remedia adhibenda? 417. post eam quomodo vires reficiendae? 418. ex utero ante partum 1438. sanguinis extra vasa missi et in pectore haerentis concretique signa 630. quando ac quomodo hic euocari queat. 635. seq.	
<i>Sarcocoele</i> vid. <i>Hernia</i> .	
<i>Sarcomphalos</i> vid. <i>Hernia</i> .	
<i>Scapula</i> , eius articulus cum humero 1162. et iugulo 1154. eius fractura	1257. seq.
<i>Scarificatio</i> cutis 1297. seq. malleolorum 1300. narium 1299. palpebrarum	298
<i>Scirrhus</i> 58. 254. eius sedes 254. causae 59. 255. seq. prognosis 259. seq. scirrhi duo genera 262. benigni curatio 267. 1eq. malignus oritur saepe ex benigno 263. maligni notae 264. extirpatio	269
<i>Sclerophthalmia</i> 279. eius curatio	302
<i>Scorpionis</i> virus	490
<i>Scroti</i> hernia vid. <i>Hernia</i> , hydrops vid. <i>Hydrops</i> . eius inflammatio	134
<i>Seclio</i> Caesarea	1539. seq.
<i>Secundarum extractio</i> 1419. de ea controuersia.	1420. seq.
<i>Sedes</i> vid. <i>Caluaria</i> .	
<i>Setaceum</i> 939. seq. laudatur ad ophthalmiam chronicam	306
<i>Siphones</i>	25
<i>Sphacelus</i> 57. 169. eius signa 175. seq. pericula 190. curatio 214. conf. <i>Gangraena</i> .	
<i>Spina</i> bifida 747. ventosa, vid. <i>Paedarthrocace</i> .	
<i>Staphyloma</i>	587. seq.
<i>Steatoma</i>	759. seq.
<i>Sterni</i> fractura 1266. trepanatio	654
<i>Stomachi</i> vulnera	619
<i>Strabismus</i>	1328
<i>Suffusio</i> 1301. huius historia et de vera eius sede controuersia ibid *. eius indicia 1302. varia genera 1304. seq. 1308. 1321. causae 1306. seq. prognosis 1310. curatio per victum et medicamenta 1311. chirurgia 1312. seq. Corneae incisio et cataractae extractio	1321.
	Sup-

INDEX.

Suppuratio 54. eam quae iuuant et faciunt 89. seq. futurae notae 84. praesentis indicia 85. seq. ex ea noxae 87. saepe cohibetur in vulnere curatione, et vnde 591. huius rei signa, euentus etc. 392. seq.

Sura vid. *Fibula*.

Symphysis ossium pubis diuisione nouissimis annis proposita 1440.

Synouia vid. *Melicera*.

T.

Taraxis 276. eius curatio 291

Temporum vulnera periculosa 543

Tendo, eius praecisi futura 456. seq. et quae eam sequitur reliqua curatio 459. leuiter vulnerati symptomata et aduersus haec auxilia 461. Tendinis Achillis rupti, futi, curatique exempla 460

Testiculorum inflammatio 129. seq.

Thlasis vid. *Caluaria*.

Tibiae articulus cum femore et patella 1202. seq. cum fibula 1206. et talo 1208. luxatur 1204. seq. Tibiae fractura 1275

Tonsillae, earum inflammatio 135. seq. suppuratio 139. exulceratio 914

Torcular 237. 240

Trepanatio vbi instituenda 564. ad eam instrumentorum apparatus 562. seq. eam perficiendi ratio 565. seq. sterni 654

Tumor crystallinus 881. Tumores cystici, qui sua tunica includuntur 758. seq.

Turundae 20. nocent in pectoris vulneribus 639^r

V.

Vari 105. seq.

Venae sectio aliquando periculum adfert 1276. instrumenta quibus perficitur 1277. seq. quomodo instituenda 1280. seq. triplicem in finem celebratur 1282. seq. in variis corporis sedibus fit 1286. seq.

Ventriculi vulnera 663. quae periculosa 673. eorum sanatorum exempla 673. curandi ratio 699

Verruca 886. seq.

Vertebrae primae colli cum occipite articulus 1120. huius cum secunda vertebra commissura 1121. seq. vertebrarum omnium ceruicis, dorsi et lumborum articuli 1131. et ligamenta 1132. Vertebrae luxantur 1135. huius rei indicia 1137. Vertebrae emotas reponendi modus a veteribus traditus 1138. vera curatio 1139. ligamentorum nimis distentorum causae 1140. et curatio 1141. vertebrarum fractura 1264. seq.

Vesica, eius calculus, vid. *Calculus*, hernia vid. *Hernia*. paracentesis 1345. seq. *Vulnus* 669. hoc non semper lethale 679

Vesicatoria 937. seq.

Vexata 706. seq.

Viperæ venenum 489. morsus, huius symptomata et curatio 492. seq.

Vlcus

INDEX.

Vlcus 892. differt a vulnere 336. eius sedes 893. causae 894. seq. genera varia 896. varius ex iis effertur humor 897. notae 898. prognosis 899. curatio varia 900. seq. vlcus cerebri vid. *Cerebrum*. vlcum corneae varia genera 311. eorum causae 309. seq. et curatio 312. seq. Vlcum venereorum in genitalibus curatio 917. seq. eorum quae arte fiunt historia 926. seq.
Umbilicus in partu ligandus 1419. si ex vtero propendet quid faciendum 1434. Umbilici hernia. vid. *Hernia*.
Unguis vid. *Onyx*.
Voluulus 814
Vrinae reddendae difficultas 1329. huius curatio. 1330 seq.
Vterus, eius procidentia 1444. seq. eius vaginae procidentia 1446. seq. Vterus oblique situs partus difficilis causa 1435. seq. vteri vulnus 668. periculosum 677. vid. *Sectio Caesarea*.
Vuae inflammatio 135. seq.
Vulnus 335. differt ab vlcere 336. eius sedes, causae, signa 337. seq. vulnerum varia genera 341. vulnera partium internarum ex quibus signis cognoscenda 361. vulnerum lethalitas 362. seq. vulnera explorandi ratio 358. seq. adeorum curationem quae chirurgus confert 371. vulnus debet ab inhaerentibus purgari 372. et quomodo? 372. vulneris purgati signa 395. vulnus carnibus implendum 395. eique cicatrix inducenda 396. in omni vulnere fere necessaria febris et inflammatio 349. seq. in eius curatione victus et medicamentorum ore sumendorum ratio 399. seq. etiam aëris et animi pathematum venerisque ratio habenda 402. vulnera aliquando sui debent 376. et quomodo 377. seq. contineri multum possunt imposito emplastro glutinante 380. Vulneris simplicis recentis historia 346. seq. curatio 375. 381. 383. vulnus collisum 709. moto pure purgandum 374. eius curatio 384. seq. raro, sed aliquando hoc sui oportet 382. Vulnera sclopeto illata 461. seq. Vulnera quae virus habent periculosa sunt 488. quae venenatorum et rebidorum animalium morfu inferuntur aliquando sine noxa sunt 494. eorum prognosis 493. curatio 495. seq. 505. seq. singularum partium vulnera, vid. suis locis.

X.

Xyrophthalmia 278. eius curatio

301

Z.

Zona vid. *Herpes*.

Zoster vid. *Herpes*.

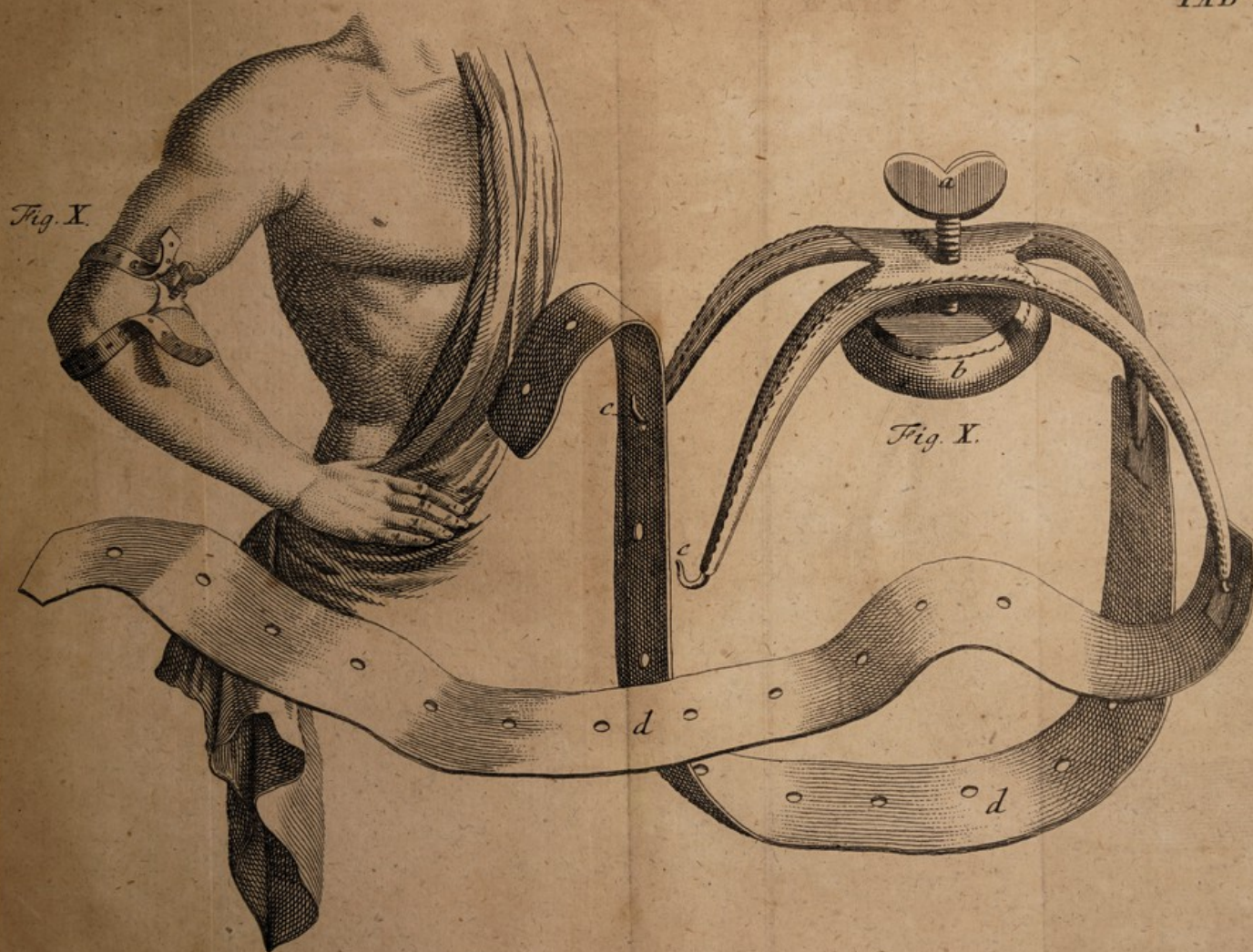

Fig. VII.

Fig. VII.

Fig. XI.

Fig. VI.

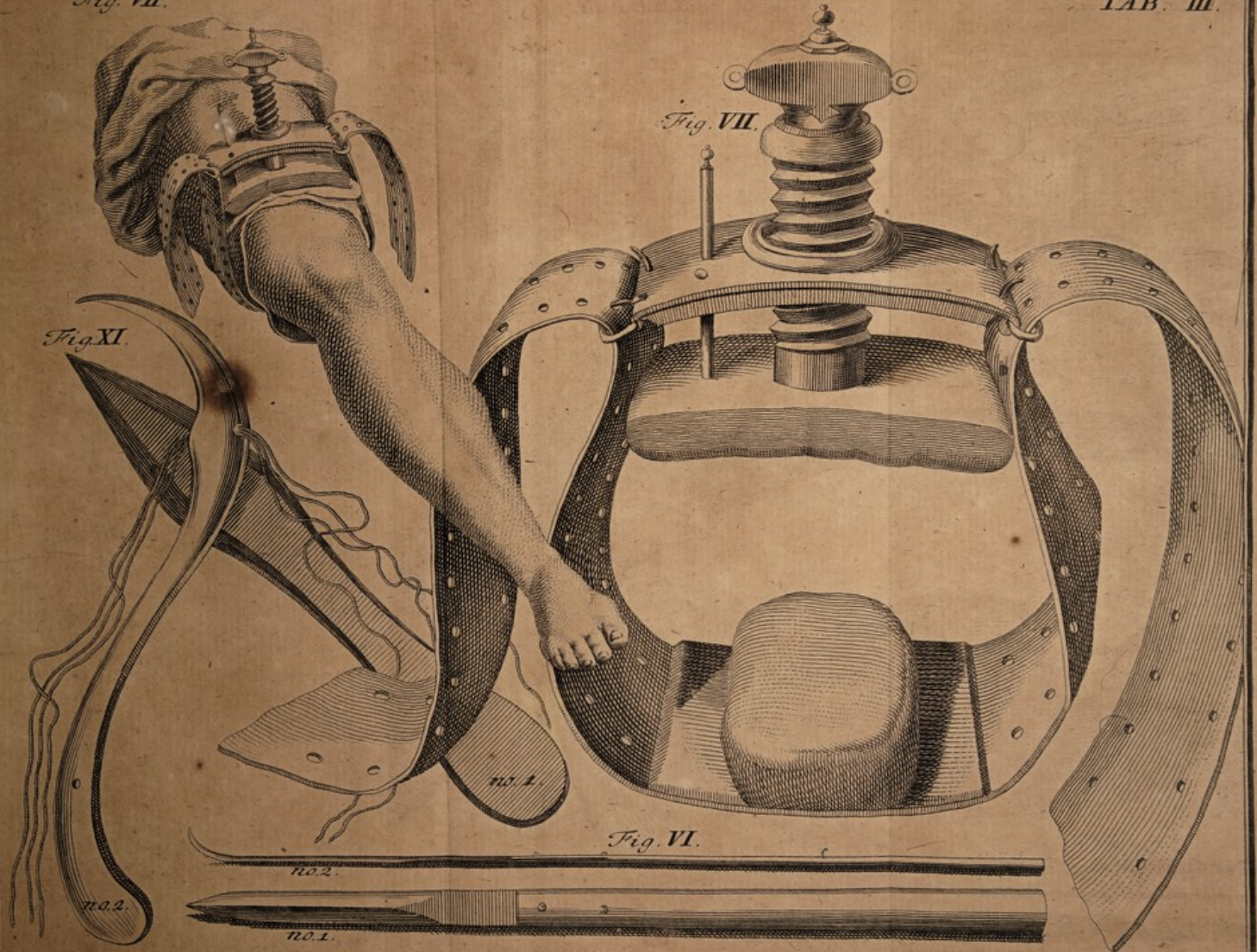

Fig. XVII.

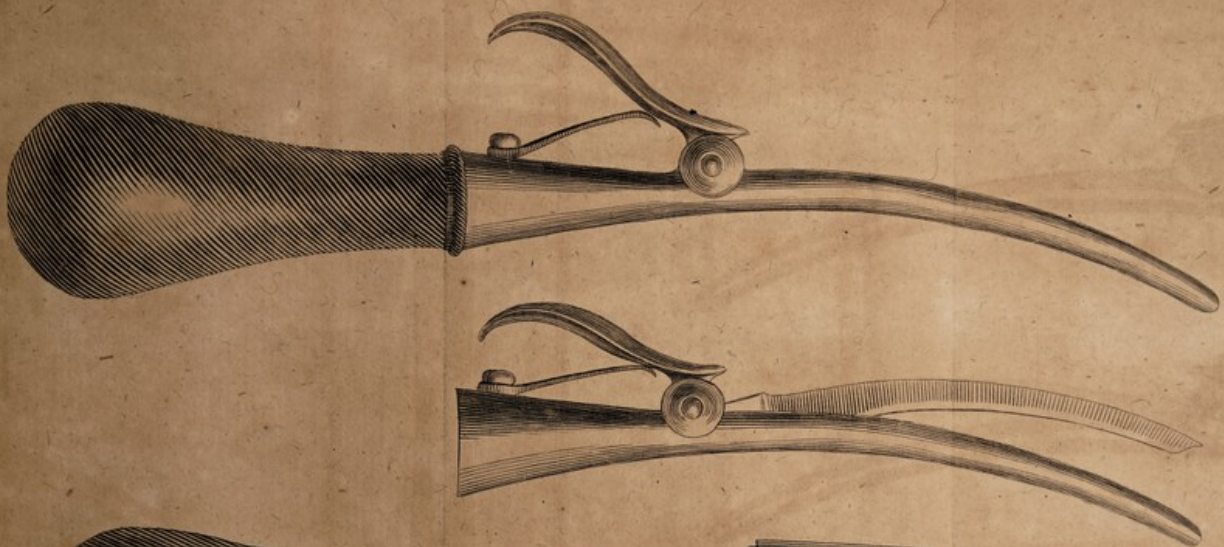

Fig. VIII.

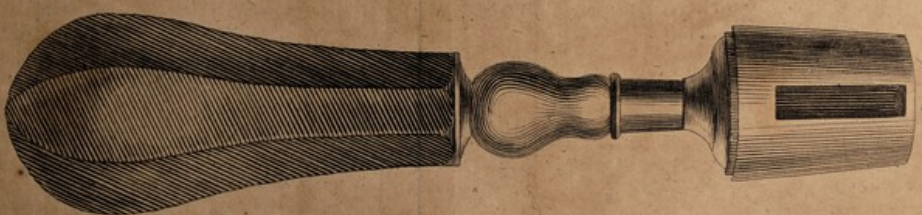
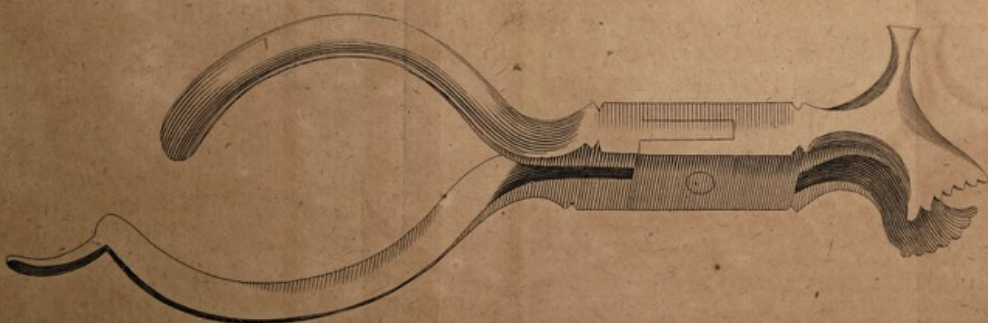

Fig. XII.

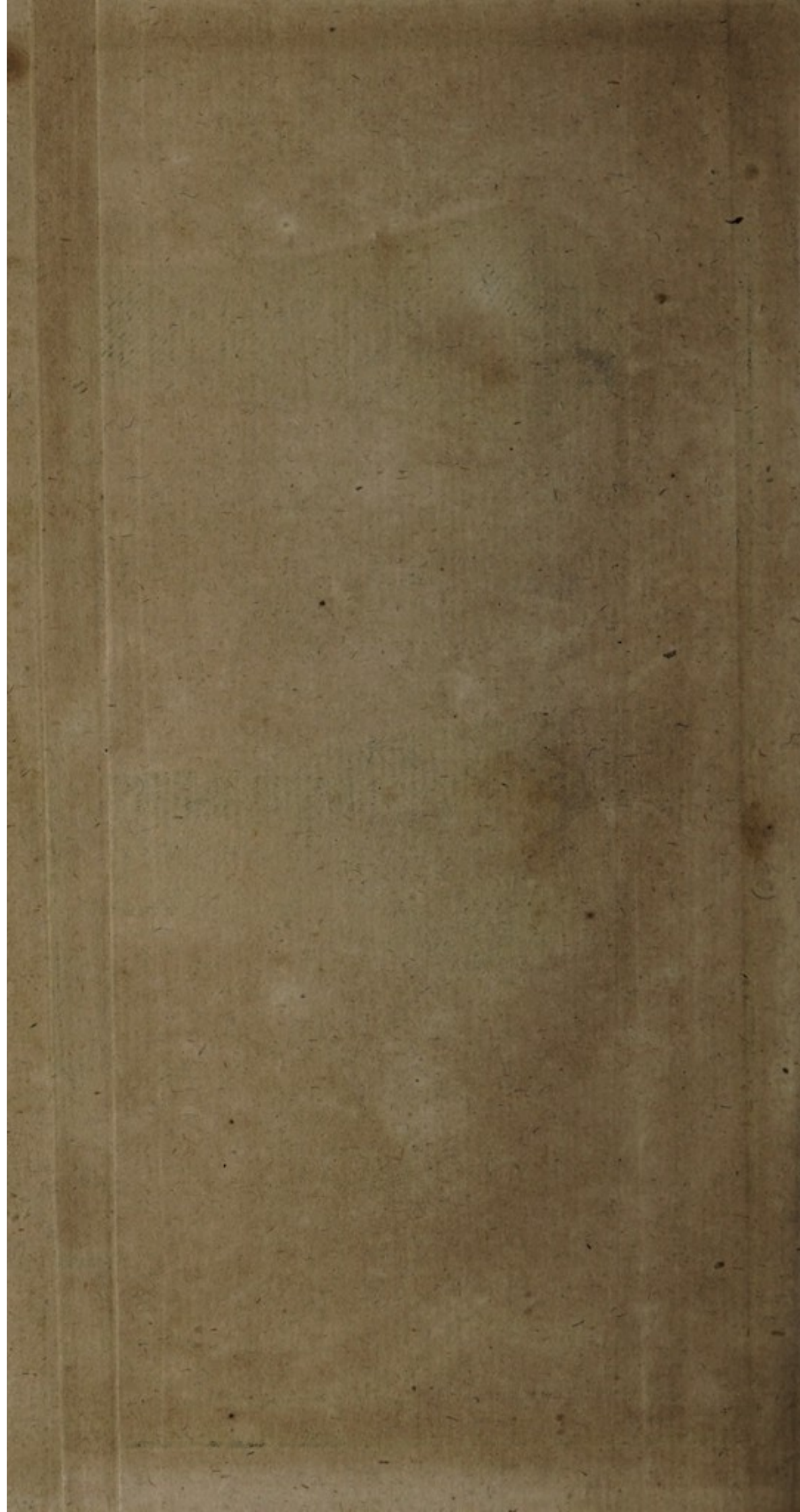

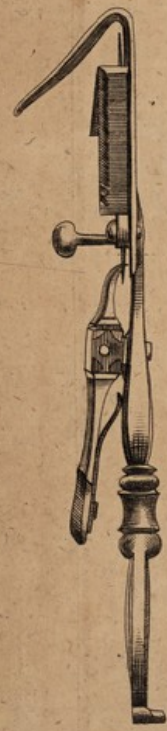
Fig. XVI.

Fig. XIV.

XV.

XV.

Fig. XV.

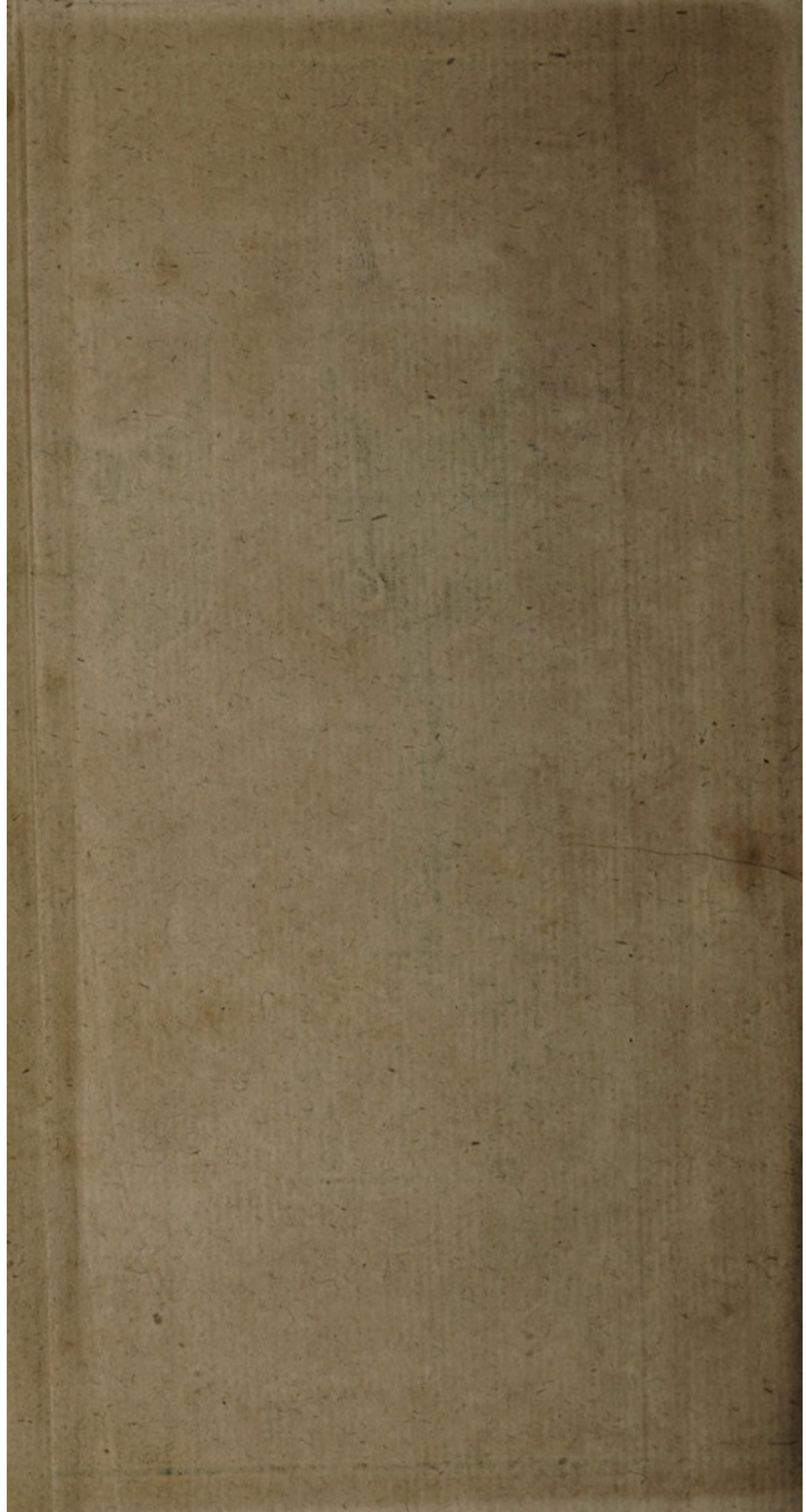

Fig. XVIII.

Fig. XIII.

